

နိဗ္ဗာန်နှင့် ယနေ့ဗုဒ္ဓဘာသာ

ဓမ္မဝိဟာရီရှင်ဉာဏ

“နိဗ္ဗာန်”-သည် ဗုဒ္ဓသာသနာတွင် အရေးအကြီးဆုံး ပြဿနာဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာ တော်တွင် နေလအလား ထင်ရှားကြသူ ဆရာတော်ကြီးများအကြား အယူအဆ မတူမျှကြဘဲ ရှိကြသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ အနေနှင့် နိဗ္ဗာန်ကို များစွာစိတ်ဝင်တစား ရှိကြသည်။ သို့သော် ပိုင်နိုင်စွာ မဆုံးဖြတ်နိုင်ကြဘဲ ဆုံးဖြတ်နိုင်သူကို တွေ့ချင် မြင်ချင် မေးမြန်းချင် ဖြစ်ကြသည်။ အကြောင်းမှာ လက်တွေ့ဘာမျှမရှိဘဲ အတက္ကသိုလ်စရမ္မ နိဗ္ဗာန်ကို စာပေဖြင့် သိနေရသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

နိဗ္ဗာန်-ကို ပိုင်နိုင်အောင် ဆုံးဖြတ်နိုင်သူကို တွေ့ချင်မြင်ချင် ဆွေးနွေးချင်သူတို့အတွက် သည်စာကို ရေးလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဤစာ၌ ပထမဆုံးပြောရမည့် စကားမှာ နားခါးမည့်စကား ဖြစ်ပါမည်။ နားခါးစေလို၍ ပြောလိုက်ခြင်း မဟုတ်ကြောင်း မှတ်ယူနိုင်စေချင်ပါသည်။ အမှန်ကိုလိုလားနေသူ သုတေသီများ အမှန် ရတန်လျင်ကြောဖို့ စေတနာစိတ်ထား တစ်ခုတည်းဖြင့် ဤစာကို တင်ပြလိုက်ပါသည်။

နိဗ္ဗာန်-သည် ဗုဒ္ဓသာသနာ၌ အရေးကြီးဆုံးသော ပြဿနာဖြစ်သည်-ဆိုသည်မှာ အမှန်ဖြစ်ပါသည်။ နိဗ္ဗာန်-သည် ဗုဒ္ဓသာသနာ၏ တစ်ခုတည်းသောအရသာ ဖြစ်၍၊ နိဗ္ဗာန်မရှိလျှင် သို့မဟုတ် နိဗ္ဗာန်မသိလျှင် ဗုဒ္ဓဘာသာ၌ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ရသော်လည်း ဆည်းကပ်ရခြင်း၏ ရသ တစ်စုံတစ်ရာမျှ မရသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ မည်သည့် အရသာမျှ မရဘဲ ဗုဒ္ဓသာသနာကို ဘယ်ကြောင့် ဆောင်ရွက်ဆည်းကပ်နိုင်ကြသနည်း? -မေးလျှင် ရလိမ့်နိုးနိုး မျှော်ကိုး၍ ဆည်းကပ် ဆောင်ရွက်နေကြသည်-ဟုပင် ဖြေရပါမည်။

ဗုဒ္ဓသာသနာကို ဆည်းကပ်သူများသည် နိဗ္ဗာန်ရလိမ့်နိုး မျှော်ကိုး၍ ဆည်းကပ်ကြရသော်လည်း အမြီးမျှော် ရွှေငုံးမင်းဇာတ်လမ်း ကနေကြရသူများ မဖြစ်အောင် မတတ်နိုင်ကြပါ။

“နိဗ္ဗာန်ရသည်”-ဆိုသည်မှာ နိဗ္ဗာန်ကို ‘သစ္စိကာတဗ္ဗ ဖြစ်ခြင်း’၏ အမည် ဖြစ်ပါသည်။

သစ္စိကာတဖြစ်ရန် သစ္စိကာတဗ္ဗ-ဟူသော မျက်မှောက်ပြုခံကိစ္စရှိသော တရားအဖြစ် အသိဉာဏ်က ဦးစွာ ဖြစ်ရပါမည်။ ဤအသိဉာဏ် ဖြစ်ဖို့အတွက်လည်း ရှေ့မှ အသိဉာဏ်တစ်ခု ဦးစွာ ဖြစ်ရပါမည်။ ဤဉာဏ်မှာ-

‘ဤအရာ နိဗ္ဗာန်အမှန်ပဲ’ သိသော ‘ဒုက္ခနိရောဓသစ္စဉာဏ်’ ဖြစ်ပါသည်။

ဒုက္ခနိရောဓသစ္စအသိဉာဏ် မရဘဲ ဒုက္ခနိရောဓသစ္စ ‘သစ္စိကာတဗ္ဗ’ ကိစ္စအသိဉာဏ် မဖြစ်နိုင်ပါ။

ဒုက္ခနိရောဓသစ္စ သစ္စိကာတဗ္ဗ ကိစ္စအသိဉာဏ်မဖြစ်ဘဲ ဒုက္ခနိရောဓသစ္စ သစ္စိကာတအသိဉာဏ် မဖြစ်နိုင်ပါ။

ဒုက္ခနိရောဓသစ္စ အရဟောပြောချက် ပရိယတ်မှာ သာသနာ၌ နေလအလားထင်ရှားကြသူ ဆရာတော်ကြီး ခြောက်ပါးတို့ အကြား၌ သုံးထွေပြားလျက် ခြားနေခဲ့ကြသည်။ ယေဘုယျစကားအဖြစ် ပြောရလျှင် သုံးမျိုးပြချက်အနက် နှစ်မျိုးသည် ဧကန္တမှားရမည်။ သုံးမျိုးလုံးလည်း မမှား-ဟု မပြောနိုင်ကြောင်း နားလည်ရမည် ဖြစ်သည်။

နိဗ္ဗာန်ကို “နိဗ္ဗာန်”-ဟု သိသော အသိဉာဏ်မှာပင် ဤမျှဝေးဝေးရလျှင် နိဗ္ဗာန်သည် အဆိုက်ရောက်ခံဖြစ်ကြောင်း သိသော သစ္စိကာတဗ္ဗ အသိဉာဏ်နှင့် နိဗ္ဗာန်ဆိုက်ရောက်ပြီဖြစ်ကြောင်း သိသော သစ္စိကာတအသိဉာဏ် ဖြစ်ရေးမှာ အမြီးမျှော်ရွှင်မင်းဇာတ် ကပြရန်မှတစ်ပါး အခြားမရှိ ဖြစ်ပါသည်။

ဗုဒ္ဓသာသနာကို ဆည်းကပ်ကိုးကွယ် ဆောင်ရွက်သူများ ဤသို့ ရွှင်မင်းဇာတ် ကပြနေရမှုက မလွတ်နိုင်ကြ သည်မှာ များစွာ ယူကြုံးမရ ဝမ်းနည်းဖွယ် ဖြစ်ပါသည်။ လောကအတွက်လည်း အတိုင်းမသိအောင်အထိ လွန်စွာမှ နစ်နာလှပါသည်။ လူ့လောကကို လွတ်မြောက်မှု၊ ငြိမ်းချမ်းမှု၊ တိုးတက်မှုများနှင့် စည်းအထပ်ထပ်ခြားပြီး ဟန့်တား ပိတ်ဆို့ခံရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

နိဗ္ဗာန်နိရောဓ၏ သစ္စာအမှန်ဖြစ်ကြောင်း ကိုယ်စီကိုယ်ငှာ သိပြကြသည့် သစ္စဉာဏ်တင်ပြချက်များသည် သုံးထွေ သုံးစား သုံးမျိုးပြားနေသည်။ တင်ပြကြသူများကလည်း အနုညာတများ မဟုတ်ကြဘဲ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ အထပ်ထပ် အအပ်အနှံခံပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြသည်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်များသည် ပရိယတ်အားဖြင့် သင်ကြားလေ့လာ ပြီးရုံမျှမကဘဲ သင်ကြား ရယူလိုသူများကို သင်ကြားပို့ချ၊ ရေးချွတ်ပြနေကြသူများ ဖြစ်ကြသည်။ ပဋိပတ်အားဖြင့်လည်း တော်အောင်လျော်အောင် နေသူများနှင့် လားလားမျှ မစပ်၊ အာရဒ္ဓဝိပဿကမှုများ လိုက်စားလုပ်ဆောင်သူများ ဖြစ်ကြသည်။

ဤသူများအကြား၌ ဒုက္ခနိရောဓသစ္စ အသိဉာဏ်တရား အဘယ်ကြောင့် မတူကွဲပြား ခြားနားနေရသနည်း? ဤမေးခွန်းကို မေးကြည့်မိသူ နည်းကြသည်။ ဤ မေးခွန်းသည် မေးထိုက်သောမေးခွန်း ဖြစ်သည်။ အမေးရှိလျှင် အဖြေလည်း မလွဲမသွေ ရှိရမည် ဖြစ်သည်။ ဤမေးခွန်းမျိုး မမေးကြ၍သာ အဖြေမပေါ်ဘဲနေခြင်း ဖြစ်သည်။

ဤမေးခွန်းများကို မေးဖြေ ကြည့်သောအခါ အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရမည် ဖြစ်သည်။

ဒုက္ခနိရောဓ အရိယသစ္စာကိုသိသော ဒုက္ခနိရောဓအရိယသစ္စဉာဏ်များ ဤပုဂ္ဂိုလ်များ၌ မပေါက်ပွားကြဘဲ ဒုက္ခနိရောဓအရိယသစ္စာ ဖြစ်သော ‘နိဗ္ဗာန်’-ကို ကောက်ပြနေကြသောကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း အထင်အရှား ပေါ်လွင်လာသည်။

မြင်တတ်သောမျက်စိ အမိဝမ်းတွင်းမှ မပါလာသောသူသည် ဖြူနီပြာဝါ အရောင်များအကြောင်း တင်ပြဆွေးနွေး မည် ဆိုလျှင် ဘယ်သို့ ဆွေးနွေးမည်နည်း? ကြားဖူးနားဝများကို မှတ်သားပြီး၊ ‘ပသို့ဆိုလျှင် သင့်မည်၊မသင့်မည်နှင့် ပသို့ဆိုမှ သင့်မည်၊မသင့်မည်’ကို ထောက်ထားကြံဆမှု တက္ကအချက်များဖြင့် ဆွေးနွေးရပေလိမ့်မည်။

ဖြူနီပြာဝါ အဆင်းများသည် စက္ခုဝိဇ္ဇယဗျဿများ ဖြစ်ပါသည်။ စက္ကာဝစရဓမ္မ ဖြစ်၍ တက္ကာဝစရဓမ္မ မဟုတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် ဝမ်းတွင်းမျက်စိမြင်များ ဘယ်လောက် ကြားဖူးနားဝရှိရှိ၊ လုံးလုံး မသိနိုင်သော အရာဖြစ်၍ ဆွေးနွေးချက်များမှာ အချည်းနှီး ဖြစ်ကြပါသည်။

ထို့အတူပင် အရိယသစ္စဒဿနမျက်စိ မပေါက်သေးသူသည် ဒုက္ခ၊သမုဒယ၊နိရောဓ၊မဂ္ဂ ဟူသော အရိယ သစ္စာလေးပါး တရားများကို စာပေပရိယတ်များ သင်ယူခြင်း၊ ပို့ချခြင်းတို့ကြောင့် ကြားဖူးနားဝ မဆုံးနိုင်အောင် များပြားချက်များမှ နုတ်တန်ရာနုတ်၊ ဖြည့်တန်ရာဖြည့်၊ စာပုံအသစ်တစ်ခု ပေါ်ရန် စာကုလားဖန်ထိုးခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ကြံဆမှုတက္ကများ ပသို့လုပ်သော်လည်း အဟုတ်နိဗ္ဗာန်ကို ပြနိုင်ရန် အကြောင်းမရှိပါ။

နိရောဓနိဗ္ဗာန်သည် မဂ္ဂဝိညေယျဓမ္မ ဖြစ်ပါသည်။ မဂ္ဂါဝစရဓမ္မ-ဟု ဆိုလိုပါသည်။ နိဗ္ဗာန်သည် တက္ကာဝစရဓမ္မ မဟုတ်ပါ။ နိဗ္ဗာန်သည် မနောဝိညေယျဓမ္မပင် မဟုတ်ပါ။ ‘ဝိညာဏ် အနိဒဿန’-ဟူသော ဟောခဲ့ချက်ကို တွေ့ဖူးမည် ထင်ပါသည်။ ဤ ‘ဝိညာဏ်’-ဟူသည် မနောဒွါရထိုက်သော ကာမ၊ ရူပါရူပကံများ၏ အကျိုးဝိပါက်ဝိညာဏ် ဖြစ်သည်။ ‘နိဗ္ဗာန်’-သည် ဤဝိညာဉ်များဖြင့် မမြင်နိုင်သောအရာ- ဟုဆိုလိုပါသည်။

ထို့ကြောင့် နိဗ္ဗာန်သည် မနောဝိညေယျဓမ္မ မဟုတ်၊ မနောဝိညာဏာဝစရဓမ္မ မဟုတ်။ မဂ္ဂါဝစရဓမ္မ၊ မဂ္ဂ ဝိညေယျဓမ္မ ဖြစ်ပါသည်။

ဤ၌ နိဗ္ဗာန်ကို မနောဝိညာဉ်များဖြင့်-မိမိပြုဖူး၍ ရရှိနေသော အတွေ့အကြုံ အသိအမြင် အတွေ့ထွေများဖြင့် တက္ကလုပ် တင်ပြနေကြခြင်းသည် ပြောသူ၊ နာသူ ဤနှစ်ဆူလုံး သံသရာနယ်ကျယ်ပြီး၊ အကျိုးနည်းကြဖို့သာ ဖြစ်ပါသည်။

အရိယသစ္စဒဿနမျက်စိ မပေါက်သမျှ နိရောဓသစ္စ နိဗ္ဗာန်အကြောင်း မပြောကြမှ တော်ကြပါမည်။ ဤ၌ မင်းကွန်းတောင်ရိုးမှ အာဒိကမ္ဘိက တိပိဋကဓရဆရာတော်ပြောခဲ့သော စကားကို ဦးထိပ်မှာ ထားရပါမည်။

‘ကိုယ်မသိတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို ပြောခွင့်ကြုံလည်း နည်းနည်းပဲပြောမှ အမှားကလည်း နည်းမှာ။ မသိတာ များများ ပြောလျှင် များများမှားမှားပဲ’-ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ရန်ကုန်၊ ရန်ကင်းမြို့နယ်က၊ ကျောက်ကုန်းတရားပွဲတစ်ခုတွင် ဦးသူတော်ဆိုသူ ဒကာက သစ္စာလေးပါးဟောပေးဖို့ တောင်းပန်လို့ ဓမ္မစကြာကို ဟောရာမှာ ဒုက္ခ၊ သမုဒယနှင့်မဂ္ဂတို့ကို ဝေဝေဆာဆာ ဟောပြောသွားပြီး နိရောဓသစ္စ၌ ဓမ္မစကြာမှာ ပါဠိစေ့ရုံပင် မရှိတတ်ဘဲ၊ အသာကလေး ဖော့ဟောသွား သည်ကို သိတတ်သူများအနေနှင့် သိလိုက်ကြသည်။ ကြိုးခွေရှာ၍ နာကြားကြစေလိုသည်။

မသိသောစကား ပြောဆိုရသည်မှာ ရက်ဖွယ်ရာ ဖြစ်ပါသည်။ မသိသောစကားသည် အမှားဖြစ်ရဖို့ ရာနှုန်း အတော်ပင် များပြားလှသည်။ ထိုအမှားများသည် ပြောသူကို ပြန်သတ်သောလက်နက် ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့်-

ကိုယ့်ကိုသတ်မည့် စကားကို ခိုးလိမ်စားသူ၏ တစ်ခဏစားရမှု ကြည့်သကဲ့သို့ တစ်ခဏရမည့်ဂုဏ်ကို ကြည့်ပြီး ပြောကြားခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သင့်ကြသည်။

နိရောဓသစ္စာ နိဗ္ဗာန်ကို ပြောလိုသူသည် မိမိက ‘နိရောဓသစ္စာ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းကိစ္စ လုပ်ပြီးခြင်း’- ဟူသော ဒုက္ခနိရောဓသစ္စိကတမူ ပြီးပြီလော-ဟု စောကြောသင့်ပါသည်။

ပြုပြီးပြီ ထင်သော်မှ ပြောရန် မသင့်မြတ်သေးပါ။ ဘယ်ဒုက္ခသမုဒယကို ပယ်ပြီး၍ မျက်မှောက်ပြုပြီးသနည်း? ဘယ်ဒုက္ခသမုဒယ ပယ်သည်ကလည်း ဘယ်ဒုက္ခကို ပိုင်းခြားသိပြီး၍ ပယ်သနည်း? ဘယ်ဒုက္ခကို ပိုင်းခြားသိပြီး သည်ကလည်း အဘယ် ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋ္ဌိပဒါ မဂ္ဂကို ပွားများပြီး၍ ပိုင်းခြားသိပြီးသနည်း?

ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋ္ဌိပဒါ မဂ္ဂသည် ကျင့်ပွားရမည့်အကျင့်တရား ‘ဓမ္မ’-ဖြစ်ပါသည်။ ကြွင်းသော ဒုက္ခ၊ သမုဒယ၊ နိရောဓများသည် မဂ္ဂ-ဟူသော သစ္စာဓမ္မစက်၏ လည်ပတ်ဖြစ်ပွားမှုအဖြစ်များ ဖြစ်ပါသည်။

နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုပြီးနေသူ-ဟု ကိုယ့်ကိုယ်ကို ထင်သူလည်း ရှိနိုင်ပေသည်။ ဤသို့ထင်လျှင် အဘယ် ဒုက္ခသမုဒယကို မိမိ ပယ်ပြီးပြီနည်း- စစ်ဆေးသင့်ပါသည်။

ဦးဆုံးပယ်စရာ ဒုက္ခသမုဒယဖြစ်သော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့်ဝိစိကိစ္ဆာကို ပယ်ပြီးပြီလော?

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့်ဝိစိကိစ္ဆာ ဆိုသည်မှာ ‘နောက်ကလာ၊မလာ၊ ဤမှာဖြစ်၊မဖြစ်၊ နောင်ကိုသွား၊မသွား’-ဟူသော သဿတနှင့်ဥစ္ဆေဒ မိစ္ဆာအယူများ ဝိစိကိစ္ဆာများ ဖြစ်ပါသည်။

နိဗ္ဗာန်မျက်မှောက်ပြုပြီးနေသူ ထင်သူများသည် 'ဤဘဝ၊ နောက်ဘဝ၊ နောင်ဘဝ ဖြစ်မဖြစ်နှင့် ဖြစ်လား၊ မဖြစ်လား' မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့် ဝိစိကိစ္ဆာကို ဘယ်သို့ပယ်ကြသနည်း? ဤအရာကို အထပ်ထပ် ဆန်းစစ်အပ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လျှင် ဤဒိဋ္ဌိနှင့်ဝိစိကိစ္ဆာ သမုဒယစက်ကွင်းက လွတ်ကင်းအောင် မကျော်နင်းနိုင်သည်ကို တွေ့ရမည်မလွဲ ဖြစ်ကြသည်။

နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုပြီးသူ ထင်သူများသည် ဤဘဝ၊နောက်ဘဝ၊နောင်ဘဝ 'ဖြစ်'-မယူလျှင်၊ 'မဖြစ်'-ယူပြီး၊ 'ဖြစ်လား'-မတွေးလျှင်၊ 'မဖြစ်လား'-တွေးသူ ဖြစ်ပြီး ဥစ္ဆေဒနှင့်ဝိစိကိစ္ဆာ ဒုက္ခသမုဒယစက်ကွင်း သက်ဆင်းသူများဖြစ်ကြသည်။ထို့ကြောင့် သူတို့သည် ဒုက္ခသမုဒယသစ္စာကို မပယ်သတ်နိုင်ကြပါ။ ထို့ကြောင့် သူတို့၏ နိဗ္ဗာန်မျက်မှောက်ပြုနိုင်သည်-အထင်မှာ အထင်မျှပင် ဖြစ်ပါသည်။ အကယ် မျက်မှောက်ပြုနိုင်ခြင်း မဟုတ်ဘဲ ရှိကြပါသည်။

အဘယ်ကြောင့် ဒုက္ခသမုဒယသစ္စာကို မပယ်နိုင်ဖြစ်ကြသနည်း?

ဒုက္ခ-မဟုတ်သည်၌ ဒုက္ခ-ဟုအမှတ်မှားပြီး ပိုင်းခြားသိနေကြ၍ ဖြစ်ပါသည်။ သူတို့သည် 'လူ'-ကို အရှုခံအဖြစ် မှတ်ယူပြီးလျှင် လူ့အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော ဝင်လေ၊ထွက်လေနှင့် လျောင်း၊ထိုင်၊ရပ်၊သွား၊ ခံစား၊တွေးကြံ၊ဆောင်ရန် အစရှိသော တစ်ခုခုကို 'ဒုက္ခတရား'-ဟု အထင်ထားကြခါ ထိုဒုက္ခများကို 'ပိုင်းခြားအသိခံတရားများ'-ဟု ရှုကြည့်ကြသည်။

ဤတရားများသည် အရှုကြည့်ခံရဖန် များသောအခါ ရပ်နေကြသောအရာများ မဟုတ်ကြဘဲ ဖြစ်ပျက်၊ ရွေ့လျား၊ ပြောင်းလဲနေကြသော 'ကာရတရား'-များအဖြစ် အမြင်ခံရလာကြသည်။ ထွက်လေဝင်လေသည်လည်း ထွက်လေဝင်လေ မဟုတ်၊လျောင်း၊ထိုင်၊ရပ်၊သွားလည်း လျောင်း၊ ထိုင်၊ ရပ်၊သွား မဟုတ်၊ ခံစား၊တွေးကြံ၊ဆောင်ရန်များလည်း ခံစား၊တွေးကြံ၊ဆောင်ရန်များ မဟုတ်ကြဘဲ အားလုံးမှာ ဖြစ်ပျက်၊ ရွေ့လျား၊ပြောင်းလဲခြင်း အဖြစ်များချည်း ဖြစ်လာကြသည်။ ဤ ရွေ့လျားပြောင်းလဲမှုသည် မရွေ့လျား မပြောင်းလဲ ရပ်စဲအောင်လုပ်၍မရသော အဖြစ်လည်း ဖြစ်သည်။ ကိုယ်ကမနိုင်မပိုင်ဆိုင်သော အရာလည်း ဖြစ်သည်။

လူ၏အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော ထွက်လေဝင်လေအစရှိသော အရှုခံတရားများကို ဖြစ်ပျက်၊ရွေ့လျား၊ပြောင်းလဲမှုအဖြစ် အမြင်ခံရသည်အထိ ရှုမိသောအခါ လူဖြစ်သော ငါ၊သူနှင့် လူ့အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော ထွက်လေ၊ဝင်လေ အယူများကိုစွန့်ပြီး ရွေ့လျား၊ပြောင်းလဲခြင်းအဖြစ်၌ အသိဉာဏ်ကိုပင်ကျော်ခါ ရွေ့လျား၊ပြောင်းလဲငြိမ်းရာကို မျက်မှောက်ပြုသွားကြသည်။

လူနှင့် လူ့အစိတ်အပိုင်းဖြစ်ကြသော ငါ၊သူနှင့် ဝင်လေထွက်လေ အစရှိသည်များနှင့် ယင်း၏ မမြဲမှုများသည် ဒုက္ခ-အစစ်အမှန်များ ဖြစ်ကြသလော?

ထို့ပြင်လည်း လူနှင့်လူ့အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော ငါ၊သူနှင့် ဝင်လေထွက်လေ အစရှိသည်များနှင့် ယင်း၏ ဖြစ်ပျက်၊ပြောင်းလဲခြင်းများ မရှိခြင်းသည် ဒုက္ခနိရောဓအစစ်အမှန်များ ဖြစ်ကြသလော?

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အများအပြားသည် ဤတောင်(ကမူကလေး)ကို မကျော်နိုင် မလွှားနိုင် ဖြစ်ကြသည်။ ဒုက္ခအစစ်အမှန်သည် ဤအရာများပင် ဖြစ်သည်။ ဒုက္ခနိရောဓ အစစ်အမှန်လည်း ဆိုခဲ့ပြီးသော ဤအရာပင်ဖြစ်သည်ဟု တထစ်ချ မှတ်ယူကြပြီး၊ ဒုက္ခရှုတယ်-ဆိုပြီး သူတို့ငြိမ်းရာ နိရောဓဆိုက်နေကြသည်-ဟု မှတ်ထင်နေကြသည်။

‘ဖြစ်တာ-သင်္ခါရ၊ မဖြစ်ရာ-နိဗ္ဗာန်’-ဟူ၍ လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်းနှစ်ထောင်ကျော်မှ ‘မိလိန္ဒပဉ္စဝတ္ထု’က ချခဲ့သော သိုက်စာနှင့် ညီညွတ်သည်-ဟု စိတ်ချကြသည်။ သိုက်စာချသူကလည်း ဤတောင်(ကမူ)သည် ဘေးခပ်သိမ်း ငြိမ်းပြီအထင် ရောက်ခဲ့ရာပါသည်။ အမှန်ပင် ဘေးခပ်သိမ်း ငြိမ်းပြီလော?

ဤဘဝ,ထိုဘဝ ဘာဘဝမျှ မရှိ၊ ရှိသည်အထင်မှာ ဝိပလ္လာ-ပင်။ ဝိပလ္လာအမြင်သည် မှန်သောဟုတ်သော သစ္စာဆိုက်သောအမြင် မဟုတ်။ ဤသို့ဖြစ်သောကြောင့် ငါအရှိ၊ သူအရှိ၊ လူအရှိသည် အမှန် အရေအတွက် မဝင်၊ တံလျှပ်ရေထင်သူအလား ငါ,သူ,လူကို အထင်ထားက ဒုက္ခများရမည်။ ဒုက္ခများနေကြသူများသည် ငါ,သူ,လူကို အထင်ထားနေကြသူများချည်း ဖြစ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ဒုက္ခခပ်သိမ်းငြိမ်းအေးရာသည် ငါ,သူ,လူတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းရာ ဖြစ်သည်-ဟူ၍ စိတ်ချလက်ချ ထားကြသည်။

ဤသူတို့အမြင်၌ ဤဘဝ,ထိုဘဝ ဘယ်ဘဝမျှ မရှိ၊ ရှိသည်အထင်မှာ မျက်လှည့်ဆရာ မာယာသယ် ဝိညာဉ်၏ လက်ချက် ဖြစ်သည်။ အကယ်ရှိ မဟုတ်။

ဤသို့မြင်သော အမြင်ဒဿနသည် ဘယ်သို့သောစာရိတ္တကို ဖော်ထုတ်ကြမည်နည်း?

ဤအမြင်ဒဿနဖြင့် အကောင်းနှင့် အဆိုးကို ဘယ်သို့ သတ်မှတ်ကြမည်နည်း?

‘ထိုဘဝ, ဤဘဝ ဘာမျှမရှိ’ အမြင်ဒဿနသည် အကောင်းနှင့်အဆိုးကိုဖော်ပြသည့် စာရိတ္တကို ဘယ်သို့မျှ သတ်မှတ်နိုင်ခြင်း မရှိကြပေ။ အကောင်းအဆိုး မသတ်မှတ်, မသိမြင်သူသည် ဘယ်သို့ အဆိုးကိုရှောင်ပြီး၊ အကောင်းကို ဆောင်မည်နည်း?

‘အကောင်း,အဆိုး’-ဟူသည် လောက၌ မရှိ၊ ဘယ်သူမဆို ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေပေးသမျှ လုပ်နေကြရ သည်ချည်း-ဟူ၍ ‘ပတ်ဝန်းကျင်ပဓာနဝါဒီ’အဖြစ် ခံယူရတော့သည်။ ဤသူသည် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ်မပိုင်သူ အနိဿရဏ, အဝိမုတ္တဖြစ်သူ၊ ပတ်ဝန်းကျင်၏ အခြယ်လှယ်ခံဖြစ်သူ ဖြစ်၍ ဒုက္ခကို ရင်ဝယ်ပိုက်နေရသူ ဖြစ်သည်။ ဒုက္ခနှင့်လူ တသားတည်းဖြစ်၍ ဒုက္ခမသိတော့သောသူ ဖြစ်သည်။

ဤဒုက္ခ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သနည်း?

ဤဒုက္ခ၏ဖြစ်ကြောင်း သမုဒယကား အဘယ် ဖြစ်သနည်း?

ဤဘဝ,ထိုဘဝ၊ ငါ,သူ,လူ-ဟူ၍ တစ်စမျှမရ-ဟူသော အသဿတ(ဥစ္ဆေဒ) မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အပြတ်အမြင်မှား၊ အဖြစ်မရှိ အမြင်မှားသမုဒယဖြစ်သည်-ဟူ၍ ဖြေရမည်။ ဤမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ သမုဒယသည် ပတ်ဝန်းကျင်၏ အခြယ်လှယ်ခံဖြစ် သော ဒုက္ခ၏အကြောင်း ဖြစ်သည်။

လူနှင့် လူ့အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော ဝင်လေထွက်လေ၊ လျောင်း,ထိုင်,ရပ်,သွား၊ ခံစား,တွေးကြံ,ဆောင်ရန်ဓမ္မတို့ကို ဒုက္ခအစစ်အမှန်မဟုတ်ဘဲ အဘယ်ကြောင့် ဒုက္ခအစစ်အမှန်အဖြစ် အရှုခံ ဖြစ်နေရသနည်း?

အဖြေမှာ ‘ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ မဂ္ဂမဟုတ်သောတရားကို ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီမဂ္ဂအဟုတ် လုပ်ပြီး ပွားမိသောကြောင့်’- ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

အဘယ်သို့ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီမဂ္ဂ အစစ်အမှန် မဟုတ်ကြ သနည်း?

ပွားများသူများသည် ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ မဂ္ဂအစစ်အမှန်ဆိုသည်ကို လုံးဝမသိဘဲ မိမိစိတ်ကို အာရုံတစ်ခုမှာ စုနေအောင် ထားကြသည်။ ဤအာရုံ၌ စိတ်စုမိသောအခါ အာရုံ၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော အဖြစ်အပျက်များမြင်ပြီး အဖြစ်အပျက် အဆုံးအထိ အမြင်များကို အမှန်မြင်သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီမဂ္ဂင်ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူပွားများကြသည်။

ဤပွားများမှု အဘယ်သို့ မှားသနည်း?

သမ္မာဒိဋ္ဌိသည် 'အမြင်မှန်၏အဖြစ်' - ဖြစ်သည်။ အမြင်မှန်အဖြစ်၏ အမြင်မှန်ခံအာရုံသည် အဘယ်ဖြစ်သနည်း? လူနှင့်လူ့အစိတ်အပိုင်း ဝင်လေထွက်လေ စသည်၏ အဖြစ်အပျက်ဆိုင်ရာ ဓာတ်သား ပရမတ် ဖြစ်သည်။

ဓာတ်သားပရမတ်သည် -

အရိယအဖြစ်ကိုကန့်ကွက်သလော?

အနရိယ ဖြစ်စေသလော?

ဓာတ်သားပရမတ် မရရှိမှ အနရိယအဖြစ်က လွတ်ပြီး အရိယဖြစ်မည်လော?

ဤသို့ ဘယ်ကြောင့်မေးရသနည်း ထင်ဖွယ် ရှိပါသည်။

အဖြေမှာ ဤသမ္မာဒိဋ္ဌိသည် ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီမဂ္ဂင် ဖြစ်သည်။ ဤဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီမဂ္ဂင်သည် ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ အရိယမဂ္ဂင် ဖြစ်သည်။

ဆိုလိုသည်မှာ ဤသမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်သည် လမ်းဖြစ်ကာမျှ မဟုတ်၊ အရိယာအဖြစ် ရောက်စေသောလမ်း - ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ဤသမ္မာဒိဋ္ဌိ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီမဂ္ဂင်ကို ပွားများစေရသည်မှာ 'အရိယာအဖြစ်ရရန်' - ဖြစ်သည်။

ဓာတ်သားပရမတ် အဖြစ်အပျက်သည် အရိယအဖြစ်ကို မကန့်ကွက်ပါ။ ဓာတ်ပရမတ် ရှိနေသမျှ အနရိယပဲ ဖြစ်နေရမည်ဆိုလျှင် အမှန်မဟုတ်ပါ။ ဘုရား၊ ရဟန္တာ စသည်တို့သည် ဓာတ်ပရမတ်များ ရှိဆဲတင်းလင်းပင် အရိယာများ ဖြစ်ကြရသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အဖြစ်အပျက်ဓာတ်သားပရမတ်သည် အရိယာဖြစ်အောင် မလုပ်နိုင်သလို အနရိယဖြစ်အောင်လည်း မလုပ်နိုင်သောတရား ဖြစ်သည်။

အရိယာဖြစ်ကြောင်းလမ်း အစိတ်အပိုင်း မဂ္ဂင်ဖြစ်သော ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီမဂ္ဂင် သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ဖြစ်စေ၊ ပွားများစေရာ၌ ဤအဖြစ်အပျက် ဓာတ်သားပရမတ်အာရုံသည် ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီမဂ္ဂင် သမ္မာဒိဋ္ဌိ၏ အာရုံအရာ၌ တည်ရှိရမည့်အရာ မဟုတ်ပါ။ ဤအရာမဟုတ်လျှင် ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ မဂ္ဂင် သမ္မာဒိဋ္ဌိ၏အာရုံသည် အဘယ်အရာနည်း?

အရိယာကို ဖြစ်စေပြီး အနရိယအဖြစ်ကို ပျက်စေသောအာရုံသည်သာ အရိယမဂ္ဂင် သမ္မာဒိဋ္ဌိ၏ အရူခံ၊ အမြင်ခံ ဖြစ်သည်။

ဤအရာ အဘယ်နည်း?

ကိုယ်၊ နှုတ်၊ နှလုံးလွန်ကျူးမှုသည် လွန်ကျူးသူကို အနရိယ ဖြစ်စေပြီး၊ မလွန်ကျူးသူကို အရိယဖြစ်စေသည်။ လွန်ကျူးစရာ မှန်သမျှ မလွန်ကျူးတတ်သောသူနှင့် လွန်ကျူးခွင့် မရသေးသူများမှအပ လွန်ကျူးလိုမှုနှင့် လွန်ကျူးမှု တစ်စုံတစ်ခုကို ချုပ်ဆုံးပြီးခြင်း မရှိသေးသူသည် အနရိယ ဖြစ်ပြီး၊ ချုပ်ဆုံးပြီးသူသည် အရိယ - ဟု ဆိုလိုပါသည်။

ကိုယ်၊ နှုတ်၊ နှလုံးလွန်ကျူးမှုသည် မသမာမှု ဖြစ်သည်။ လွန်ကျူးမှု နည်းနည်းဖြစ်စေ ချုပ်ငြိမ်း၍ မလွန်ကျူးဘဲ ငြိမ်းအေးသော ကိုယ်၊ နှုတ်၊ နှလုံး လှုပ်ရှားမှုသည် သမာမှု ဖြစ်သည်။

သမာဿော ကိုယ်,နှုတ်,နှလုံး ဖြစ်ရေးအတွက် မသမာဿော ကိုယ်,နှုတ်,နှလုံးကို လေ့လာကြည့်ရှုရမည်။
 မသမာကိုယ်,နှုတ်,နှလုံးကို လေ့လာသောအခါ မသမာဿော ကိုယ်,နှုတ်,နှလုံး၏ ဖောက်ပြန်ပျက်ပြား၊ ဆိုးဝါး၊
 အသုံးမကျနေခြင်းကို တွေ့ရမည်။
 ထို့ကြောင့် ယင်းကို ရွံ့မုန်းလာမည်။
 ယင်းကိုနှစ်သက်မှ ယင်းတို့ ဖြစ်ကြ၍၊ ယင်းကို မနှစ်သက်သောကြောင့် ယင်းတို့ ဆုံးကြသည်။ ယင်းတို့
 ဆုံးကြခြင်းသည် လွန်ကျူးမှုမရှိသော တည်တံ့ငြိမ်းအေးသော ကိုယ်,နှုတ်,နှလုံး လှုပ်ရှားမှု ဖြစ်သည်။ ဤလှုပ်ရှားမှုသည်
 ‘သီလ’ဖြစ်သည်။

သမ္မာဒိဋ္ဌိသည် ကိုယ်,နှုတ်,နှလုံး လွန်ကျူးခြင်း၊ လွန်ကျူးခြင်းအပြစ်နှင့် လွန်ကျူးကြောင်း၊ လွန်ကျူးမှုမရှိ
 ပကတိအေးခြင်းနှင့် ယင်းတို့၏အကျိုးတို့ကိုမြင်သော အမြင်၏အမည် ဖြစ်သည်။

သမ္မာဒိဋ္ဌိသည် လူနှင့်လူ့အစိတ်အပိုင်း လျောင်း,ထိုင်,ရပ်,သွား အစစများကို မြင်သော အမြင်၏အမည်
 မဟုတ်။ လူနှင့်လူ့အစိတ်အပိုင်းများ ဖြစ်ကြသော ဝင်ထွက်လေ၊ လျောင်း,ထိုင်,ရပ်,သွား၊ ခံစား,တွေးကြံ,ဆောင်ရန်ခမ္မ
 အမြင်များကို ရှုကြည့်၍ သိမြင်သော အသိအမြင်သည် သမ္မာဒိဋ္ဌိအသိအမြင်မဟုတ်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

သမ္မာဒိဋ္ဌိ၏ အသိအမြင်ခံတရားသည် မသမာမှု၏ ဆိုးဝါးချက်နှင့် သမာမှု၏ ငြိမ်းအေးချက် မြင်စရာများ
 ဖြစ်သည်။

ဤအရာများသည် လူနှင့် လူ့အစိတ်အပိုင်းများ ဖြစ်ကြသော ဝင်လေထွက်လေ၊ လျောင်း,ထိုင်,ရပ်,သွား၊
 ခံစား,တွေးကြံ,ဆောင်ရန်ချက်များ မဟုတ်ကြပေ။

မသမာမှုများသည် ကိလေသာစိတ္တကြောင့် ဖြစ်သော တရားများ ဖြစ်ကြသည်။ ယင်းအကြောင်းမရှိလျှင်
 မသမာဿော ကိုယ်,နှုတ်,နှလုံးအမှုများ မဖြစ်ကြ။

စိတ္တဇကိလေသာလည်း လူ၌ ဖြစ်သော်လည်း လူလုပ်ပစ္စည်း မဟုတ်ကြဘဲ ဇာတိ၊ ဇရာ,မရဏဟု ဆိုအပ်သော
 ခံစားမှု အကောင်းမှအဆိုး တစ်မျိုး အပြောင်းခံရချက်ဒဏ် မခံနိုင်လွန်းမှုဟု ဆိုအပ်သော ဝိပါက်ကြောင့် ဖြစ်သောအရာ
 ဖြစ်သည်။ ယင်းအကြောင်းမရှိလျှင် ကိလေသာစိတ္တဇ နည်းနည်းမျှဖြစ်၍ မရနိုင်ပါ။

ဝိပါက် ဇာတိ၊ ဇရာ,မရဏလည်း လူမှာဖြစ်သော်လည်း လူနှင့်လူလုပ်ဖြစ်ရပ် အလျဉ်း မဟုတ်ကြပါ။ လွန်ကျူး
 သော ကိုယ်,နှုတ်,နှလုံး မသမာမှုများကြောင့်သာ ဝိပါက် ဇာတိ,ဇရာ,မရဏတို့ ဖြစ်ကြရပါသည်။ လွန်ကျူးမှု ကိုယ်,နှုတ်,
 နှလုံး မသမာမှုများ မရှိလျှင် ဇာတိ,ဇရာ,မရဏ ဝိပါကများ လုံးလုံးပင်ဖြစ်၍ မရနိုင်ပါ။

ထို့ကြောင့် လွန်ကျူးမှုနှင့် လွန်ကျူးမှုအကြောင်းရော အကျိုးပါတို့သည် တစ်ခုကြောင့် နောက်တစ်ခု ဖြစ်ကြပြီး
 စက်လှည့်နေကြသည်။ ဤစက်လှည့်မှု၌ လူနှင့်လူလုပ်အမှုများ အလျဉ်းကင်းကြသည်။ ထို့ကြောင့် ဤစက်လှည့်မှု
 သည် နသတ္တ၊ နပုဂ္ဂလ၊ နဇီဝ၊ နဣတ္ထိ၊ နပုရိသ၊ အနတ္တ၊ ပရ၊ အစရှိသည် ညွှန်ပြခံခဲ့ကြရခြင်း ဖြစ်သည်။

သမ္မာဒိဋ္ဌိသည် ဤအရာကိုမြင်သော အမြင်၏အမည် ဖြစ်သည်။ လူနှင့်လူ့အစိတ်အပိုင်းများကို မြင်သော
 အမြင်၏အမည် မဟုတ်။

လူနှင့်လူ့အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော လူလုပ်အမှုများ၌ မြင်သော အမြင်ကို သမ္မာဒိဋ္ဌိအမြင်အဖြစ် ပွားသောသူသည်
 သမ္မာဒိဋ္ဌိမဟုတ်သည်ကို သမ္မာဒိဋ္ဌိလုပ်၍ ပွားသူ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသာ ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့်-

ဤမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဖြစ်သူသည် သတ္တ,ပုဂ္ဂလ,ဇီဝ,အတ္တကို သတ္တ,ပုဂ္ဂလ,ဇီဝ,အတ္တမဟုတ်ဟု စိတ္တဇမြင်မြင်ပြီး သတ္တ,ပုဂ္ဂလ,ဇီဝ,အတ္တ မရှိ-ဟုယူသူ ဥစ္ဆေဒမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်ရသည်။

ဤမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို ပွားများသောအခါ ဤမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမှာ သမုဒယထိုက်သောတရားဖြစ်၍ သမုဒယပွားသူများ၏ ဆိုက်ရာ ဒုက္ခ၌ကျွမ်းထိုးနေသည်ကို အထင်းသား တွေ့မြင်ရမည် ဖြစ်သည်။

အဘယ်သို့ ကျွမ်းထိုးသနည်း?

သတ္တ,ပုဂ္ဂလ,ဇီဝ,အတ္တ,ဣတ္ထိ,ပုရိသ ကောက်ယူမရ၍ သတ္တ,ပုဂ္ဂလစသည် ဗျာပါရမရှိဘဲ လုပ်ချင်ရာလုပ်ပြီး၊ ဖြစ်ချင်ရာဖြစ်။ ဤအရာအားလုံး ဘာမျှမဟုတ်၊ သူ့အခြေအနေနဲ့ သူပဲ။ သူ့ဓာတ်ကျချင်သလို ကျသည်၊ အစ ရှိသဖြင့် မာလိန်မပါသောသင်္ဘော၊ ပဲ့မပါသောလှေ၊ သိစိတ်မပါသောအရူးပမာ ဖြစ်ချင်တိုင်းဖြစ် ခံရတော့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤသို့ ပြောင်းပြန်စောက်ထိုး ကျွမ်းထိုးသည်။

ပွားစရာမဂ္ဂကို ပွားပြီးပြီးထင်ရသော်လည်း မိမိပွားပြီးပြီးထင်ရသော မဂ္ဂသည် မဂ္ဂပင်ဖြစ်သော်လည်း အရိယမဂ္ဂ မဟုတ်ပါ။ အနရိယမဂ္ဂကို အရိယမဂ္ဂဟု အထင်မှားပြီး ပွားများပြီးထားသည်ဆိုလျှင် သတ္တ,ဇီဝ,ပုဂ္ဂလ,အတ္တ,ဣတ္ထိ,ပုရိသများ အလျဉ်းမဟုတ်သော ကိုယ်,နှုတ်,နှလုံး လွန်ကျူးမှုမှားများ အပြီးတိုင်ချုပ်ငြိမ်းမှု နိရောဓကို သစ္စိကတမူ မပြုနိုင်တော့ပေ။

လူနှင့်လူ့အစိတ်အပိုင်းများ ဖြစ်ကြသော ဝင်လေထွက်လေ၊ လျောင်း,ထိုင်,ရပ်,သွား၊ ခံစား,တွေးကြံ,ဆောင်ရန်ဓမ္မ တို့၏ အဖြစ်အပျက် ဓာတ်ပရမတ်များ အပြီးတိုင်ချုပ်ငြိမ်းရာ မြင်ကြရဖို့ ရှိသည်။ သတ္တ,ဇီဝ,ပုဂ္ဂလ,အတ္တ, ဣတ္ထိ,ပုရိသများ အလျဉ်းမရှိ၊ဘိတ်မရှိဟူသော ဥစ္ဆေဒမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့်ယှဉ်သော တဏှာသမုဒယ ပွားမိလျက်ဖြစ်ခါ ယင်း၏အကျိုး ဒုက္ခမျိုး၌ ကျွမ်းထိုးခေါင်းချ သစ္စိကတပြုခြင်းပင် ဖြစ်ရပါမည်။

ထို့ကြောင့် နိဗ္ဗာန်ကို ပြောချင်လျှင် နိဗ္ဗာန်ကို ကိုယ်တိုင် သစ္စိကတမူပြုပြီးသူ ဖြစ်ဖို့လိုကြောင်း ပြောခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

သစ္စိကတမူပြုပြီးသည် ထင်သော်မှ မပြောသေးဘဲ၊ သမုဒယကို ပယ်ပြီးခြင်းရှိ,မရှိ ကြည့်ရှု စစ်ဆေးထိုက် ကြောင်းနှင့် ယင်းကို ပယ်ပြီးဖြစ်ဖို့ မလွယ်ကြောင်း ပြောခဲ့သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သမုဒယကို သစ္စဉာဏ်မျှ မပေါက်ကြသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

ဒုက္ခသမုဒယ၌ သစ္စဉာဏ်မျှ မပေါက်ကြသည်မှာလည်း ဒုက္ခ၌ ပရိညေယျ မရှိကြသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

ဤသို့ဖြစ်သည်မှာ ဒုက္ခ၌ သစ္စဉာဏ်မှ မဖြစ်ကြသောကြောင့် အဘယ်အရာသည် ဒုက္ခ၏ အရတရားဟု မကွဲမပြား ဖြစ်ကြသည်။ လူနှင့် လူ့အစိတ်အပိုင်း အဖြစ်အပျက်များသည် ဒုက္ခတရားအဖြစ် အထင်အမှတ် မှားကြသည်။ ဤသို့ ဒုက္ခ၌ သစ္စဉာဏ်မျှ မဖြစ်ကြသည်မှာ မဂ္ဂ၌ ဘာဝိတ မရှိကြ၍ ဖြစ်သည်။

မဂ္ဂကို ဘာဝိတ လုပ်ဖို့ထား၍ မဂ္ဂ၏ သစ္စအဖြစ် အသိဉာဏ်ပင် မဖြစ်ထွန်းကြပေ။

ဒုက္ခ,သမုဒယ,နိရောဓ,မဂ္ဂ အရိယသစ္စာတို့ကို သစ္စာအဖြစ်သိသော၊ အရိယသစ္စာအသိဖြစ်သည့် အရိယ သစ္စဉာဏ်သည် ကိုယ်တိုင် ဟိုစမ်းစမ်းသည်စမ်းစမ်းအားထုတ်၍ ရကောင်းသောတရား မဟုတ်မှန်းပင် မသိ ဖြစ်နေကြ သည်။

ဤ၌ အခိုင်အမာ ဆိုခဲ့လိုသည်။

ဘုရားသာဝကတစ်ဦး အနေဖြင့် အရိယသစ္စာကို သစ္စဉာဏ်ရောက် ပေါက်မြောက်အောင် မသိဘဲ၊ ဘယ်မျှ ကိုယ်တိုင်အားထုတ်ပွားများပါစေ ဘယ်နည်းနှင့်မျှ အရိယသစ္စာတရား မရ - ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

ဤ၌ အဆုံးစွန်ပြောရမည်မှာ-

*အရိယသစ္စာသိပြီးသူများ ပြနေရာ၌ အားထုတ်ပါသည်ဆိုလည်း မရ - ဟူ၍ပင် ဖြစ်သည်။ ပြသော်လည်း ပြချက်ကို အရိယသစ္စာကို အနုဗောဓိအဖြစ် မသိဘဲ ပြခါမျှဖြင့် အားထုတ်သောကြောင့် မရခြင်းဖြစ်သည်။

အရိယသစ္စာတရားသည် ဤအရာသာလုပ်၊ လုပ်လျှင် သူ့ဟာသူ ဖြစ်စရာရှိသည်များ ဖြစ်လာလိမ့်မည်-ဟု (တရားအားထုတ်ခြင်းဖြင့်) ပြောမရသောအရာ ဖြစ်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။

အရိယသစ္စာတရားသည် တရားအားထုတ်ခြင်းဖြင့် မသိနိုင်-ဆိုလျှင် ဘယ်လိုသူ သိနိုင်သနည်း? မေးဖွယ်ပါ။

‘မြတ်စွာဘုရားနှင့် မြတ်စွာဘုရားဟောပြောမှု အရိယသစ္စာတရားကို သစ္စဉာဏ်ရောက် ပေါက်မြောက်ပြီးသူထံမှ အရိယသစ္စာ ဟောပြောချက် နာရလျက်၊

ယင်း နာရသော အရိယသစ္စာတရားကို နာရသည့်အတိုင်း အရိယသစ္စာ ပုံပေါက်အောင် မိမိစိတ်မှာ ဝင်သည်အထိ ဆင်ခြင်ခါ၊

ဤအရိယသစ္စာနှင့် မိမိအဖြစ်ကို ဆက်စပ်သိမြင်သူသည်သာ

အရိယသစ္စာကို သစ္စဉာဏ်ရောက် ပေါက်မြောက်အောင် သိနိုင်သူ ဖြစ်သည်။

အရိယသစ္စာကိုသိသော အရိယသစ္စဉာဏ် မရဘဲ အရိယသစ္စဉာဏ်ရောက်အောင် ကိုယ်တိုင်အားထုတ်၍မူ ‘ခါချဉ်ကောင် မာန်ကြီး။ တောင်ကြီးဖြူမယ်ကြ၊ ခါးကမသန်’-ဟူသကဲ့သို့ ဘယ်မျှ အားထုတ်ပါစေ၊ အားထုတ်၍ သေသော် သေမည်၊ အရိယသစ္စဉာဏ်ကား မရဘဲရှိရမည်။

ဤ၌ လင်းပါးဖွယ် ရှိပါသည်။

ယနေ့ အရိယသစ္စာကို အားထုတ်၊ ရရှိ၊ ပြသနေကြသူများသည် အရိယသစ္စာတရားကို ရရှိတော်မူကြပြီးသော မြတ်စွာဘုရားနှင့် သာဝကကြီးများ၏ ညွှန်ပြချက် ဗုဒ္ဓဘာသိတ၊ သာဝကဘာသိတ တရားဓမ္မ ပါဠိတော်များကို ဖတ်မှတ်နာယူပြီး အားထုတ်၍ ပြသနေကြသူများ ဖြစ်ကြသည် မဟုတ်ပါလော? -ဟု မေးဖွယ်ရှိပါသည်။

ဤအမေးကို ပဋိသိမ် လုပ်ရပါမည်။

ဗုဒ္ဓဘာသိတ၊ သာဝကဘာသိတ အရိယသစ္စာတရားဓမ္မ ပါဠိတော်များ ရှိသည်မှာ အမှန်ဟုတ်ပါသည်။

ယနေ့ အရိယသစ္စာကို အားထုတ်၊ ရရှိ၊ ဟောပြော၊ ပြသနေကြသူများသည် ဗုဒ္ဓနှင့် သာဝကတို့၏ ဘာသိတ တရားဓမ္မ ပါဠိများကို ကိုယ်တိုင် အနက်ထင်သူများ မဟုတ်ကြ။ အဋ္ဌကထာက ဤသို့ဖွင့်သည်၊ ဋီကာက ဤသို့ဖွင့်သည်- ဟူ၍ အဋ္ဌကထာနှင့်ဋီကာတို့၏ အညွှန်အပြအတိုင်းသာ ဓမ္မပါဠိများကို အနက်ထင်ကြသူများ ဖြစ်ကြသည်။

အဋ္ဌကထာနှင့် ဋီကာဆရာများသည် အရိယသစ္စာကို အရိယသစ္စဉာဏ်ရောက် ပေါက်မြောက်ပြီးကြသူများလော?

မပေါက်ရောက်ကြသေးဆိုလျှင် မျက်မမြင်က မျက်မမြင်ကို မျက်မြင်အထင်ဖြင့် ဖက်၍ နောက်မှလိုက်မိခြင်းအလား ဒုက္ခများရမည့်ဇာတ်လမ်း ဖြစ်သည်။

အဋ္ဌကထာဆရာကို နောက်ဆရာများက ‘ဗုဒ္ဓမတ္တည’-ဟု အမည်နာမ သမိုက်ခဲ့ကြသည်။

အကယ်ပင် ဗုဒ္ဓမတ္တညူ ဖြစ်သလော?

ဗုဒ္ဓဘုရားသည် အရိယသစ္စဓမ္မကို ဟောပြောခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ ဗုဒ္ဓမတ္တညူ ဖြစ်လျှင် အရိယသစ္စာသိသူ ဖြစ်ရာ ပါသည်။ အဋ္ဌကထာဆရာသည် အရိယသစ္စာအသိဖြင့် ဘုရားနှင့်သာဝကတို့၏ အရိယသစ္စာ ဘာသိတဓမ္မပါဠိများကို ဓမ္မတ္ထအဖြစ် အနက်အတ္ထ ဖွင့်ဖော်ပြခဲ့သူလော?

အဋ္ဌကထာဆရာ၏ လက်ဦးဖြစ်ဖွယ်ရှိသည့် လက်စွမ်းပြကျမ်း ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂအဋ္ဌကထာ နိဒါန်း၌-

* ‘တေသံ ပါမောဇ္ဇကရဏံ၊ သုဝိသုဒ္ဓဝိနိစ္ဆယံ။ မဟာဝိဟာရာဂါသီနံ၊ ဒေသနာနယ နိဿိတံ’(ဂါထာ၂)-ဟု အထင်အရှား ရှိသည်။ ‘မဟာဝိဟာရာစရိယတို့ ညွှန်ပြပို့ချနည်းကို မှီးပြီး ပြုမည်’-ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

မဟာဝိဟာရာစရိယတို့ ညွှန်ပြပို့ချနည်းကို မှီးရသူသည် ဗုဒ္ဓနှင့်သာဝကတို့၏ အရိယသစ္စာဘာသိတ ဓမ္မပါဠိတို့၏ ဓမ္မတ္ထကို ကိုယ်တိုင်မသိသူဖြစ်ကြောင်း ဝန်ခံချက် ဖြစ်သည်။ ဆရာများ၏ ညွှန်ပြပို့ချနည်းကို မှီးပြီး ဓမ္မတ္ထရေးသူသည် ကိုယ်တိုင် ဓမ္မတ္ထမမြင်ဘဲ ဓမ္မတ္ထရေးသူသာ ဖြစ်သည်။ ကိုယ်တိုင် မျက်စိအမြင်ရှိသူသည် အမှီကိုင်တွယ်စရာကို ကိုင်တွယ်၍ ဘယ်သူ လမ်းလျှောက်နေကြသနည်း?

ဓမ္မတ္ထမသိသူ၏ ဓမ္မကို ဖွင့်ပြချက်သည် ဓမ္မကို လောကမှ အပျောက်ဆုံးခံရအောင် ပျောက်ဖျက်မှုလုပ်ငန်းကို ပြုလုပ်ကျူးလွန်လိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤကျူးလွန်ချက်သည် အရိယာအဖြစ် ရောက်နိုင်လောက်အောင် အသိဉာဏ်ပညာ၊ သဒ္ဓါ၊ ဝီရိယနှင့် ပြည့်စုံကြသူ အမျိုးကောင်းသား၊ အမျိုးကောင်းသမီးတို့အား အရိယာအဖြစ်မှ လွဲချော်အောင် ပြုလုပ်ချက် ဖြစ်၍ လောကအတွက် မဟာဖျက်ဆီးမှုကြီးကို အတိုင်းမသိနက်ရှိုင်းသော လွန်ကျူးချက်ဖြစ်သည်။

ဘုရားပွင့်ထွန်းခြင်းသည် လောကအတွက် အပေါင်းလက္ခဏာဖြစ်သည်ဆိုလျှင် ဤလွန်ကျူးချက်သည် လောကအတွက် အနုတ်လက္ခဏာပင် ဖြစ်တော့သည်။ သဒ္ဓါတတ်လျှင် စာတတ်လိမ့်မည်၊ စာတတ်ကာမျှဖြင့် အရိယသစ္စာ အသိတရား ရလိမ့်မည် မဟုတ်ကြ။

ဟုတ်သည်ဆိုလျှင် ဘုရားသျှင်လက်ထက်တော်မှ ရှင်ဒေဝဒတ်နှင့်ရှင်သုနက္ခတ္တတို့သည် ဘုရားနှင့်ခေတ်ပြိုင် ဖြစ်ရုံမက ဘုရားနှင့် ရင်းနှီးသူများပီပီ ဘုရားစကားများ၌ တတ်ကျွမ်း နားလည်သူများ ဖြစ်ကြမည်မလွဲ ဖြစ်သည်။ သူတို့၌ အရိယသစ္စာအသိများ ကွယ်နေကြသည်။ အရိယသစ္စဓမ္မကို နာရသော်မှ အရိယသစ္စဓမ္မ ဟောပြောချက်စကားကို နားလည်လျက် အရိယသစ္စဓမ္မ၏ ဓမ္မတ္ထကိုအရောက် မသိကြ-ဟုလိုသည်။ ဤဥပမာသည် စာနှင့်စကား တတ်ရုံမျှဖြင့် အရိယသစ္စဓမ္မတ္ထ မသိမှု ပေါ်လွင်ရန် ဖြစ်သည်။

ရှေးအခါက အသိဉာဏ်ပညာ၊ သဒ္ဓါဝီရိယ အလွန်အလွန် ချွန်မြဲပြည့်စုံကြသော မြန်မာပြည်မှ ဆရာတော်ဆရာ တော်ကြီးများသည် အရိယသစ္စဓမ္မတ္ထအသိနှင့် လွဲခါ ဘုရားဆုပန်လိုပန်၊ နတ်သားဆု ပြလိုပြ၊ ပဒပရမ ညွှန်းလိုညွှန်း၊ ယောင်ကန်းကန်း ဖြစ်ကြကာ သာသနာပမှာနေရသူ မခြား အမှားကြီး မှားကြရသည်။

သာသနာ့ဝန်ထမ်းသူနှင့် သာသနာဆည်းကပ်သူတို့၏ ရည်ရွယ်ချက်သည်-

အရိယာဖြစ်ရေးမှတစ်ပါး အခြား လုံးဝမရှိ။

‘သကလ ဝဇ္ဇ ဒုက္ခ နိဿရဏ နိဗ္ဗာနဿ သစ္စိကရဏတ္ထာယနှင့် သံသာရဝဇ္ဇ ဒုက္ခတော မောစနတ္ထာယ’ အတွက်ချည်းသာ ဆည်းကပ်ကြရသည်။

‘ဒါတွေ ဘယ်ရောက်ကုန်သလဲ?’-ဟူ၍ အော်ဟစ်မေးရန် ရှိသည်။ နိဿရဏနှင့် မောစန-ဖို့ ဝေးလို့ ဝဋ္ဋဒုက္ခကိုပင် ‘နဇာနဓိ ငါမသိ’ ဟူ၍ ဖြစ်နေသည်။ ဘယ်မှာလဲ သာသနာ? -ဟူ၍ မမေးသင့်ပါသလော။ အဋ္ဌကထာ ဆရာကြီးပြခဲ့သော အရိယသစ္စဓမ္မပါဠိ၏ ဓမ္မတ္ထသည် လောကကို ဘယ်အသိများ ပေးခဲ့သနည်း?

‘လူနတ်ဗြဟ္မာ၏အဖြစ်’-သည် မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်နှင့် ဘယ်သို့ သက်ဆိုင်သနည်း?

မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်သည် လူနတ်ဗြဟ္မာဖြစ်သည်-ဆိုသည်ကို လုံးလုံးလျားလျားပင် မညွှန်ပြ။ ညွှန်ပြလျှင် သဿတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟူ၍ပင် ပြစ်တင်မောင်းမဲ၍ သာသနာနှင့် မဆိုင်ကြောင်း ဆုံးမမည်ဖြစ်သည်။

ယနေ့ သာသနာ့ဝန်ထမ်းခေါင်းဆောင် ဆိုသူများသည် ထိုအဋ္ဌကထာဆရာဆိုသူ၏ ညွှန်ကြားချက်အမှား၌ ယောင်ဝါး၍၊ သူတို့ကို ဆည်းကပ်ကြသူ ဒကာ၊ဒကာမတို့အား လူ၊နတ်၊ဗြဟ္မာလောင်းများ ဖြစ်ကြရေး ဇောင်းပေး ညွှန်ပြ၍၊ သာသနာပဆီ ခေါ်သွားနေကြသည်။

ဤစကားသည် ရှည်လျားများပြားပြီ ဖြစ်သောကြောင့် နားငြီးလောက်ပြီ ဖြစ်၍ ရပ်ခဲ့မည်။

ပင်မဆိုလိုချက်စကား ပြန်ကောက်မည်။

မဂ္ဂအရိယသစ္စာကိုသိသော မဂ္ဂအရိယသစ္စဉာဏ်မှ မဂ္ဂအရိယသစ္စမဟုတ်သော အသိဉာဏ်ဘက် အဘယ်ကြောင့် လွဲထွက် သိသွားကြရသနည်း?

မဂ္ဂအရိယသစ္စာ မဟုတ်သည်၌ မဂ္ဂအရိယသစ္စာအဖြစ် မှားယွင်းသိမြင်ခြင်းသည် ဒုက္ခအရိယသစ္စာ မဟုတ် သည်၌ ဒုက္ခအရိယသစ္စာအဖြစ် မှားယွင်းသိမြင်မှု၊ ဒုက္ခသမုဒယအရိယသစ္စာ မဟုတ်သည်၌ ဒုက္ခသမုဒယအရိယသစ္စာ အဖြစ် မှားယွင်းသိမြင်မှု၊ ဒုက္ခနိရောဓအရိယသစ္စာ မဟုတ်သည်၌ ဒုက္ခနိရောဓအရိယသစ္စာ အဖြစ် မှားယွင်းသိမြင်မှု- ဟူသော အရိယသစ္စာအသိ အရိယသစ္စဉာဏ်မဟုတ်ဘဲ အရိယသစ္စဉာဏ် လုပ်မိခြင်းများကို ဖြစ်စေသည်။

အရိယသစ္စာအသိ ဖြစ်သည့် အရိယသစ္စဉာဏ် မရဘဲ အရိယသစ္စဉာဏ်ရအောင် ပွားများသူ အရိယကတဉာဏ် ရောက် ပေါက်မြောက်ပြီးစီးသည့် အရိယကတဉာဏ်ရသူ ဆိုသူများသည် လောက၌ ရှိကောင်း ရှိနိုင်သည်။ ဤသူများသည် ပြဒါးသေသည့် ပြဒါးဝိဇ္ဇာသည် တဆွေဝအောင် အလုပ်အကျွေး ပြုနိုင်သကဲ့သို့၊ သံသေသည့် သံဝိဇ္ဇာသည် တပြည်ဝအောင် အလုပ်အကျွေးပြုနိုင်သကဲ့သို့ လူ့လောကကို အလုပ်အကျွေးပြုနိုင်ကြမည် မဟုတ်ဘဲ လူ့လောက၏ အပူဇော်ခံ အလုပ် အကျွေးခံပင် ဖြစ်လိမ့်မည်။

ဤသူများဖြင့် လောကသည် ဘယ်အကျိုး ရှိမည်နည်း? အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အရိယသစ္စာ မဟုတ်သည်၌ အဟုတ် မှတ်ထင်ပွားများ၍ ပြီးစီးသည်ထင်ခြင်းမျှသာ ဖြစ်၍၊ ဤသို့ လောက၏ အညစ်အထေး အကြေးအညော် ဖြစ်ရခြင်း ဖြစ်သည်။

လောက၌ ‘လာဘ၊သက္ကာရ’-သည် သာသနာအတွက် အခက်အခဲကပ်မျှ ဖြစ်ပြီး၊ သီလ၊သမာဓိ၊တန်ခိုးဣဒ္ဓိ သည် အစဉ်အတိုင်း အပွေး၊အခေါက်၊အသားမျှတို့သာ ဖြစ်သေးပြီး၊ သာသနာအတွက် အနှစ်မဟုတ်ကြ။ အနှစ် မဟုတ်ရာ၌ သာသနာ့အနှစ်လုပ်ပြီး ကိုယ့်ကိုယ်ကို နှစ်မြှုပ်နေကြသည်မှာ ရှက်ဖွယ်ဖြစ်သည်။ သာသနာသား မဟုတ်ဘဲ သာသနာသားလုပ်နေသည်မှာ ဇာတ်ပွဲထဲမှသာသနာသားနှင့် မခြားအောင် ဖြစ်တော့သည်။ လိင်္ဂံသာသနာသည် အနှစ် ပျောက်နေသောသာသနာ၏ အမည်အစစ် ဖြစ်သည်။

ဤသို့မဖြစ်အောင် အဘယ်သို့ ပြုကြမည်နည်း?

ဒုက္ခ၊ ဒုက္ခသမုဒယ၊ ဒုက္ခနိရောဓ၊ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါမဂ္ဂများဆိုင်ရာ အရိယသစ္စဉာဏ်၊ အရိယကိစ္စဉာဏ်၊ အရိယကတဉာဏ်များ ရရှိပြီးသူ မြတ်စွာဘုရားနှင့် သာဝကကြီးတို့၏ ဘာသိတဓမ္မပါဠိ-က ပြောဆိုချက်များကို အရိယသစ္စဉာဏ် မရသေးသူ ဘယ်သူတစ်ဦးဦး၏ အကူမပါဘဲ ဘာသိတဓမ္မပါဠိ-က ဘယ်သူပြောနေသည် ဖြစ်စေ ဖတ်မှတ်သူက မိမိပြောနေသည့်အလား နာကြား၍၊ ဘာသိတဓမ္မကို ပရတောဃောသ အရယူရန် ဖြစ်သည်။ ဤ ဟောပြောချက်မှ စကားလုံး၏ စကားနက်မထင်လျှင် အခြားအခြား ဟောပြောချက်များမှ စကားလုံး၏ စကားနက်များနှင့် ချဉ်းစက် အရယူရန် ဖြစ်သည်။

အရိယသစ္စဉာဏ် မရရှိသူ၏ အကူဖြင့် စကားနက် မရှာဘို့ကား အရေးအကြီးဆုံး ဖြစ်သည်။ အရိယသစ္စဉာဏ် မရသူ၏ စကားသည် သာသနာပမှစကား ဖြစ်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ သာသနာတွင်းမှစကား၏ စကားနက်ကို သာ သနာပမှစကားတို့၏ စကားနက်ဖြင့် လုံးဝဖြည့်ဆီးမွမ်းမံ၍ မရကြသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

မြတ်စွာဘုရားနှင့် သာဝကတို့၏ ဘာသိတဓမ္မပါဠိတို့၌ အရိယသစ္စာအသိဉာဏ် မရသေးသူတို့ သွင်းထားသော ဘာသိတဓမ္မအချို့လည်း ရှိနိုင်သည်။ အရိယသစ္စဘာသိတတို့၏ အတွင်း၌ တစ်စိတ်တစ်ဖုံစကားများ ပါဝင်နေသည်လည်း ရှိသည်။ ဤအရာများကို အများစု အရိယသစ္စဟောချက်များနှင့် ညှိ၍ မညီသည်ကို စွန့်ထုတ်လေ့လာ နာကြားဖတ် မှတ်ရန် ဖြစ်သည်။

ထို့ပြင်လည်း ဘာသိတဓမ္မပါဠိများကို ဟောပြောခဲ့သူ မြတ်စွာဘုရားနှင့် သာဝကတို့ကို ရှုမြင်ရာ၌လည်း မှားယွင်းမထားရန် သတိထားရမည်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သိမြင်ရာ၌ တစ်ဘဝနှင့်မပြည့်စုံဘဲ ဘဝများစွာဖြည့်မှ ပြည့်မည် အထင်ဖြင့် အတိတ်ဘဝများစွာ ရန်ပြီး မြင်ပြထားတတ်ကြသည်။

မြတ်စွာဘုရားကိုမြင်ရာ၌ မြတ်စွာဘုရား ဟောခဲ့သော ဇာတကနှင့် ဣတိဝုတ္တက၊ အဗ္ဘုတဓမ္မ အစစ အဋ္ဌကထာ တို့ကို မှီပြီး ဤဟောပြောချက်မှ ဇာတ်ကောင်များပင် ဘုရား၏ ရှေးကနေခဲ့သည့် ဘဝများအဖြစ် မြင်ပြကြသည်။ မြတ်စွာဘုရား၏ အာဘောဂတော်ဖြစ်သော အရိယသစ္စဆိုလိုချက်ကို အရမကောက်နိုင်ရာမှ တောထိုးတောင်ထိုး ကိုးရိုး ကားယား သိမြင်ကြချက် ဖြစ်သည်။ ဤအမြင်သည် ဆိုးရေအထပ်ထပ် အနှစ်ခံထားရပြီး ဖန်တရာတေနေပြီဖြစ်၍ ချွတ်ရန် အလွန်ခက်မည့်အမြင် ဖြစ်သည်။

အရိယသစ္စဘာသိတ ဓမ္မပါဠိကိုဟောပြောကြသူ မြတ်စွာဘုရားနှင့် သာဝကကြီးတို့သော်မှ ရှေးရှေးဘဝက အဖြစ်များ ရခဲ့ကြသည်ဟု အယူဖြစ်ရလျှင် သဿတ၊ ဥစ္ဆေဒ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိများကျွတ်ရန် ဟောပြောပြသ ဘာသိတလုပ်သူ ကိုယ်တိုင်က သဿတမိစ္ဆာနှင့် ဥစ္ဆေဒမိစ္ဆာအမြင်များ အကောင်လိုက် ပေးသွားပါမူ၊ အပြောဖြစ်သော သဿတနှင့်ဥစ္ဆေဒ များကို နာကြားသူက ဘယ်သို့ လွတ်နိုင်ကြ မည်နည်း? ထို့ကြောင့် ဖန်တရာတေနေသော ဤဆိုးရေအစွဲ လွတ်အောင် ချွတ်ကြရမည် ဖြစ်သည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များသည်-

ဗုဒ္ဓဘုရားအလောင်းလျာကလေး သိဒ္ဓတ္ထ မွေးလျှင်မွေးချင်း မြောက်အရပ်သို့ ခုနစ်လှမ်း ကြွသွားပြီး 'အဂ္ဂေါ အဟ မသ္မိလောကဿ' စသည်ဖြင့် ကြိမ်းဝါးစကား ဆိုသည် ကြားလည်း-ဟုတ်မှာပဲ။

ဆယ်ခြောက်နှစ်မှာ လေးတင်ရာ၊ နောက်မြားက ရှေ့မြားမှန်၊ ထိုနောက်နောက် မြားများက၊ ရှေ့ရှေ့မြားများ မှန်ပြီး မြားပန်းကုံးကြီးဖြစ်ခါ မယ်တော်နတ်ဖြစ်သော နတ်သားထံ အပူဇော်ရောက်သည် ဆိုလည်း-ဟုတ်မှာပဲ လုပ်ကြသည်။

ယင်းနတ်၏တည်ရာ ဆိုသည်ကား တာဝတိံသာနှစ်ပြန် ဝေးကွာရာ၌ဖြစ်ရာသည်။တာဝတိံသာပင် ယူဇနာရှစ်သောင်း လေးထောင်မြင့်သော တောင်ပေါ်ဖြစ်သည်-ဟု ဆိုသည်။

ဘယ်သို့ဖြစ်စေ ‘ဟုတ်မှာပဲ’-လုပ်လိုသည်က အသိဉာဏ် ပလာအဖြစ် ပြသခြင်းပင်။ လူမသိနိုင်သော လူလွန်စွမ်းအားကို အဘယ်ကြောင့် လူက လက်ခံကြရသနည်း?

လူ့အမြင်မြတ်ဆုံး ဆောင်စရာ ‘ဥတ္တရိမနဿဓမ္မ’-ကို ညွှန်ပြသည့် မြတ်စွာဘုရားက လူမသိနိုင်သော စွမ်းအားကို အဘယ်အကျိုးငှာ ဟောပါမည်နည်း?

ဤအမှုသည် အောက်လမ်းဆရာနှင့် အထက်လမ်းဆရာတို့၏ အမှုပင် ဖြစ်ခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် အရိယသစ္စာညွှန်ပြဟောပြောချက်ကို ပရတောဇောသအဖြစ် ရဖို့မှာ ညွှန်ပြချက်ကို စေ့စပ်စွာ နှလုံးသွင်းတတ်ကာမျှဖြင့် မပြီးဘဲ အရိယသစ္စာ ညွှန်ပြဟောပြောသူ ဘာသိတပုဂ္ဂိုလ်၏ ဘဝကို လူသားဆန်ဆန် အမြင်မှန်ရဖို့လည်း အလွန်မှ အရေးကြီးလှသည်။

စကားနားလည်ရန်မှာ လူကို လူကပြောမှ ဖြစ်မည်။ လူကို တန်ခိုးရှင်ကြီးက ပြောလျင် လူမှာ နားလည်လိမ့်မည် မဟုတ်ဘဲ။ တန်ခိုးရှင်ကြီး၏ ပြောစကားဆိုရာ အတွေးအခေါ် အတွေ့အကြုံမျိုးကို လူများက သိနိုင်သည် မဟုတ်ကြ။ ထို့ကြောင့် သူ့စကားလည်း လူကသိနိုင်မည်မဟုတ် ဖြစ်သည်။ အနည်းဆုံး မျက်လှည့်ဆရာ မှော်ဆရာ၏ လိမ်လှည့် ဖန်ဆင်း ပြသည်ကို ကြည့်ရသူများက လိမ်လှည့်ဖန်ဆင်းပြသည်ဟု မထင်ကြဘဲ သူမြင်စေချင်သလိုသာ မြင်ကြရသည်။

အဘယ်ကြောင့် ဤသို့ ဖြစ်ရသနည်း?

မျက်လှည့်ဆရာ မှော်ဆရာတို့ ကျင်လည်ကျက်စားချက်ကို လူတို့က မသိနားမလည်ကြသောကြောင့် သူတို့ လိမ်လှည့်ဖန်ဆင်းသည်ကို လိမ်လှည့်ဖန်ဆင်းသည်ဟု မသိဘဲ ‘အဟုတ်’-ဟု ထင်ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ မိမိအား ဟောပြောပြသသူကို မသိခြင်းသည် ဟောပြောပြသူ၏ ဟောပြောပြသချက်ကို မသိရန် လုံးဝ လုံလောက်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။

ဤအကြောင်း ပြောလာခဲ့သည်မှာလည်း ရှည်လျားပြီ ဖြစ်သည်။ ဆိုလိုချက် မပျောက်ရန် ပြန်ကောက်ရမည်။

နိဗ္ဗာန်ကိုပြကြရာ၌ မည်သူမျှ မှန်အောင်ကောက်ပြ၍ မရ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဒုက္ခနိရောဓသစ္စ အရိယသစ္စာကတအဖြစ်သို့ မည်သူမျှ မရောက်ကြသောကြောင့်ဖြစ်သည်။

အဘယ်ကြောင့် ဒုက္ခနိရောဓ အရိယသစ္စာကတဉာဏ် မရှိကြရသနည်း?

ဒုက္ခသမုဒယ အရိယပဟိနဉာဏ် မရကြ၍ ဖြစ်သည်။

အဘယ်ကြောင့် ဤဉာဏ် မရကြသနည်း?

ဒုက္ခအရိယ ပရိညာတဉာဏ် မရကြ၍ ဖြစ်သည်။

အဘယ်ကြောင့် ဤဉာဏ် မရကြသနည်း?

မဂ္ဂအရိယ ဘာဝိတဉာဏ် မရကြ၍ ဖြစ်သည်။

ဤအရိယကတဉာဏ်များ အဘယ်ကြောင့် မရကြသနည်း?

အရိယသစ္စာဉာဏ်များ မရကြ၍ ဖြစ်သည်။

ဤသို့ မရသောကြောင့် အရိယမဂ္ဂမဟုတ်သည်၌ အရိယမဂ္ဂ-ဟုသိ။ ဤသို့ အရိယမဂ္ဂမဟုတ်သည်ကို အရိယမဂ္ဂလုပ် ပွားများမိသောကြောင့် အရိယဒုက္ခမဟုတ်သည်၌ အရိယဒုက္ခ-ဟုသိ။ ထို့ကြောင့် အရိယဒုက္ခ မဟုတ်သည်၏ အကြောင်း သမုဒယကို အရိယဒုက္ခသမုဒယ မဟုတ်ဘဲ အရိယဒုက္ခသမုဒယထင်ပြီး ပယ်ကြသည်။

ဤသို့ အရိယဒုက္ခသမုဒယ မဟုတ်သည်ကို ပယ်သောကြောင့် အရိယဒုက္ခမဟုတ်သည့် ချုပ်စရာများ ချုပ်ငြိမ်းကြပြီး အရိယဒုက္ခ-ကတော့ မငြိမ်းဘဲ၊ ဒုက္ခပန်းပန်လျက် ဖြစ်နေရသည်။ အရိယဒုက္ခ မဟုတ်သည်များ ချုပ်ကုန်ကြ၍ လူ၌ ကျိုးပျက်ပဲ့ရွဲမှုဒုက္ခ ဖြစ်နေရသည်ကို ‘ဒုက္ခပန်းပန်လျက်’-ဟု ဆိုလိုသည်။ စိတ်ရှိလျက် စိတ် မသုံးရ။ ရုပ်ရှိလျက် ရုပ်မသုံးရ။ မသုံးရ၍ အသုံးမကျ။ အသုံးမကျ မြင်၍ အသုံးမချ။ အသုံးမချ၍ ဘာမျှမရ၊ အတ္တကိလမထ၊ အနတ္တ ဖြစ်နေသည်။

လူကို လူနှင့်ခွဲသည်။ ပစ္စည်းဥစ္စာကို လူနှင့်ခွဲသည်။ အတတ် ပညာ၊ အသိပညာ၊ ဂုဏ်သိရ်၊ အာဏာ အားလုံးကို လူနှင့်ခွဲသည်။ လူ၌ ဘာမျှမရှိ။ အတောင်ကျွတ်ငှက်အလား အတ္တကိလမထ ဒုက္ခဖန်တီးရား။

ဤသို့ဖြစ်ရခြင်းမှာ ဤအကြောင်းကို ပြသည့် အရိယသစ္စ ဘာသိတ ဓမ္မပါဠိကို အရိယသစ္စဉာဏ်မရသူ၏ အကူကိုယူ၍ နားကြားခဲ့ရမှုကြောင့်ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ အဋ္ဌကထာကြောင့် ဟုလိုသည်။

နောက်အကြောင်းတစ်ခုကို ထပ်ပြမည်။

အရိယသစ္စဘာသိတ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဘဝကို မိစ္ဆာဒဿနများဖြင့် ‘ရှေးဘဝတွေက ဖြစ်ခဲ့တယ်၊ နောင်ဘဝမှာ မဖြစ်တော့မှာ’-ဟူသော သဿတ၊ ဥစ္ဆေဒ အမြင်မှားများဖြင့် မြင်မှုများကြောင့် ဖြစ်သည်။

ယနေ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ အရိယသစ္စအသိဉာဏ် မရကြခြင်း၌ ဤအကြောင်းလည်း အလေးအနက် ပါဝင်သည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ မလှည့်ပြောင်း မစဉ်းစားနိုင်သော အရာမှာ-

‘ငါတို့ဘုရားသည် လေးအသင်္ချေနဲ့ ကမ္ဘာတစ်သိန်းပါရမီ ဖြည့်ခဲ့ရသည်’-ဟူသော အကြောင်းဖြစ်သည်။ ဤအရာသည် မုချ၊ ဧကန္တ ထပ်စဉ်းစားစရာမလိုဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ဤအရာသည် ဟုတ်သော်မှ လူများ ဤသို့ မမှတ်ယူ ထိုက်၊ မမှတ်ယူကောင်း မမှတ်ယူနိုင်သောအရာ ဖြစ်သည်။

ဤအရာသည် အလွန်မတော်သောအရာ ဖြစ်သည်။ လူသည် ကမ္ဘာလေးအသင်္ချေကိုထား၍ ကမ္ဘာတစ်အသင်္ချေကိုမျှ သိနိုင်မည်လော။ ကမ္ဘာတစ်အသင်္ချေကိုထား၍ တစ်ကမ္ဘာကို၊ နှစ်တစ်သိန်းကို နှစ်တစ်သောင်းကို သိနိုင်မည်လော။ နှစ်တစ်ထောင်၊ တစ်ရာက ရာဇဝင်ကိုပင် တုတ်ထမ်းငြင်းနေရသူ ဖြစ်သည်။ လူဦးနှောက်သည် လူဦးခေါင်းအတွင်း၌ ငယ်ငယ်နှောင်းနှောင်းကလေးမျှ ဖြစ်သည်။ ဤဦးနှောက်ကလေးဖြင့် ကမ္ဘာအသင်္ချေအသင်္ချာသိကြောင်း ပြောလိုသည်မှာ ဘယ်အတိုင်းအထွာ ဘယ်ပမာဏမျှ မရှိဘဲ စိတ္တဇသက်သက် ဖြစ်ကြောင်း ပြသချက်သာ ဖြစ်သည်။

ထို့ထက် အပိုအမို ဆိုကြသေးသည်။ ဤ၌ ဘုရားလေးဆူ ပွင့်ပြီးပြီ။ ငါးသိန်းတစ်သောင်းနှစ်ထောင် နှစ်ဆယ် ရှစ်ဆူနှင့် ဂင်္ဂါဝါဠု သဲစုအမျှ ဘုရားများ ပွင့်ပြီးပြီ-ဟုအထိ ရှိခိုးကြသည် ဟူသတတ်။

ဤဘုရားများနှင့် ဤဘုရားပွင့်ရာ ကမ္ဘာများ၏ တကယ့်အဖြစ် အသင်္ချေယျများကို ထား၍ ဤကမ္ဘာတို့၏ သင်္ချာမျှ သူတို့ဦးနှောက်၌ ဆန့်အောင်ထည့်၍ ရကြပါမည်လော?

ဤမျှ စိတ္တဇမင်း၍ အသိအမြင်များကန်းခါ ရူးနှမ်းနေသူတို့အတွက် အရိယသစ္စာကိုသိသော သစ္စဉာဏ်များ လားလားမျှ သိစရာနေရာမရှိ ဖြစ်မည်။ ထို့ကြောင့် အရိယသစ္စာကိုသိသော သစ္စဉာဏ်ကို ပရတောဇောသမူ ပြုကြသူတို့၏ ပရတောဇောသကို ဝေဖန်ဆင်ခြင်ဖို့ လိုသည်။

‘ငါတို့တတွေ ဘယ်ကလာသည်၊မလာသည်၊ ဘယ်ကို သွားမည်၊မသွားမည်နှင့် သည်မှာ ရှိသည်၊မရှိသည်’ - ဆိုသည်နှင့် သူတို့ရေးသည့် အရိယသစ္စာအသိဉာဏ်ဆိုသည်များ လားလားမျှ မသက်ဆိုင်ကြောင်း အလေးအနက် ဖြေကြား ဟောမြှောက်ခဲ့ချက်ကို နားလည်အောင် ကြိုးစားသင့်ကြသည်။

‘ဘယ်က လာ၊မလာ၊ ဘယ်ကို သွား၊ မသွားနှင့် သည်မှာ ရှိ၊မရှိ အဖြေများသည် အရိယသစ္စာမူ၏ နယ်ခွင်များ မဟုတ်ကြ၍၊ မဟောပြော’-ဟု ဆိုသူ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားကိုပင် ရှေးက လေးအသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း ပါရမီဖြည့်ပြီး လာခဲ့သည်-ဟု မှတ်ယူနေကြခြင်းသည် နားမလည်ဘွယ် ဖြစ်သည်။

အရိယသစ္စာ ဟောပြောသူတို့ကို ဤသို့သိနေခြင်းသည် ဟောပြောချက် အရိယသစ္စာအသိဉာဏ်ကို ဘယ်သို့မျှ နားမလည်နိုင်စေခြင်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အရိယသစ္စာ အသိဉာဏ်ပေးသူအပေါ် လွဲမှားသောအသိ ရှိသူတို့၏ အရိယသစ္စာသိသည်အထင်သည် အထင်မျှသာ ဖြစ်သည်။ အရိယဒုက္ခ၊ အရိယဒုက္ခသမုဒယ၊ အရိယဒုက္ခနိရောဓ၊ အရိယဒုက္ခမဂ္ဂ မဟုတ်သည်များကို အရိယဒုက္ခ၊ အရိယဒုက္ခသမုဒယ၊ အရိယဒုက္ခနိရောဓ၊ အရိယဒုက္ခမဂ္ဂ လုပ်နေမိခြင်း သာ ဖြစ်သည်။

ခံစားချက်ဆိုးဝါးသည်ကို အရိယဒုက္ခ-ဟု ကောက်၍၊ ခံစားချက်ဆိုးဝါးခြင်းအကြောင်းကို အရိယဒုက္ခသမုဒယ၊ ခံစားချက်ဆိုးဝါးခြင်းများ ချုပ်ဆုံးခြင်းကို အရိယဒုက္ခနိရောဓ၊ ချုပ်ကြောင်းအကျင့်ကို အရိယဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋ္ဌိပဒါ မဂ္ဂ ဟူ၍ ကောက်ယူကြသည်။

ဇာတိ၊ဇရာ၊ ဗျာဓိ၊ မရဏ၊ အပ္ပိယ သမ္ပယောဂ၊ ပိယ ဝိပွ ယောဂ၊ ဣစ္ဆာအလာဘ ဖြစ်ကြသည့် မွေးအိုနာသေ ပြရာ၌ ခံစားချက်ဆိုးများကိုပင် ပြကြသည်။ ချစ်ကွဲ၊မုန်းတွဲနှင့် လိုရာမရလည်း အတူပင်ဖြစ်သည်။

ဒုက္ခအရိယသစ္စာသည်-ခံစားချက်ဆိုး ဝေဒနာတရားများ၏အမည် မဟုတ်ဘဲ ခံစားချက်လွန်ဖြစ်သော ဝေဒနာတိက္ကမတရား ဖြစ်သည်။ (ဝေဒနာအပ ဖြစ်သောတရား ဖြစ်သည်။ ဝေဒနာချုပ်တရားမဟုတ်-ဟူလို)။

ဇာတိသည် ခံစားချက် ဘယ်သို့ ဆိုးဝါးမည်နည်း?

ကာမမှားမှု ကာမေသုမိစ္ဆာစာရလွန်ကျူးမှု သင်္ခါရကံဘဝကြောင့် ဖြစ်သော ‘ဇာတိ’-သည် အဘယ်သို့လျှင် ခံစားချက် ဆိုးဝါးမည်နည်း? လွန်ကျူးခဲ့သည်ကိုတွေး၍ မျက်တောင်ကလေးပင် မဖွင့်ချင်အောင် ဝေဒနာကောင်းဖြင့် မေးနေလောက်ပါသည်။

ဇာတိကို ခံစားချက်ဖြင့် ‘ဒုက္ခ’သတ်မှတ်ရသည် မဟုတ်ပါ။ ‘မကောင်းမွန်သော အဖြစ်’-ဖြင့်သာလျှင် ဇာတိကို ‘ဒုက္ခ’ဟု သတ်မှတ်ရပါသည်။

လွန်ကျူးမှုလုပ်ရပ်ကြောင့် ရရှိသော အကျိုးဖြစ်ရပ် ဖြစ်သည့်အတွက်လည်း မကောင်းမွန်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ‘ဇရာ၊ ဗျာဓိ၊မရဏ၊ အပ္ပိယ သမ္ပယောဂ၊ပိယ ဝိပွယောဂ၊ဣစ္ဆာအလာဘ တို့လည်း ဤနည်းပင် ခံစားချက်ဆိုး၍ ဒုက္ခသတ်မှတ်ရသည် မဟုတ်။

ခံစားချက်ဆိုးဝါးမှုကိုလွန်၍ ‘အဖြစ်၏မကောင်းမွန်ချက်’ ကြောင့်သာ ‘ဒုက္ခ’ -သတ်မှတ်ခြင်း ဖြစ်သည်။

အရိယဒုက္ခနိရောဓ-ဟူသော ‘နိဗ္ဗာန်’ -သည် ခံစားချက်လွန်မှု ဝေဒနာတိက္ကမတရားပင်။ ခံစားချက်အဆိုးများ ငြိမ်းကြ၍ ဒုက္ခနိရောဓ ဆိုရသည်မဟုတ်။ မကောင်းသောအဖြစ်များ ချုပ်ငြိမ်းကြ၍ ‘အရိယဒုက္ခနိရောဓ’ - သတ်မှတ်ခြင်း ဖြစ်သည်။

အရိယဒုက္ခသမုဒယလည်း ခံစားချက်ဆိုးဝါးမှုများ၏အကြောင်းဖြစ်၍ အရိယဒုက္ခသမုဒယ ဖြစ်ရသည် မဟုတ်ဘဲ၊ မကောင်းသောအဖြစ် ဖြစ်အောင် လွန်ကျူးမှုပြုခြင်း၏အကြောင်း ဖြစ်၍၊ အရိယဒုက္ခသမုဒယဟု သတ်မှတ်ခြင်းဖြစ်သည်။

အရိယဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီပဋိပဒါမဂ္ဂလည်း ခံစားမှု အဆိုးအဝါးများ ချုပ်ငြိမ်းကြောင်းအကျင့်ဖြစ်၍ အရိယမဂ္ဂ-ခေါ်ရသည် မဟုတ်ဘဲ မကောင်းသော အဖြစ်များ၏ ချုပ်ငြိမ်းကြောင်းအကျင့် ဖြစ်၍ အရိယမဂ္ဂ-ဟု သတ်မှတ်ခြင်း ဖြစ်သည်။

ယနေ့ခေတ်၌ တရားအားထုတ်သည်ဆိုခါ မဂ္ဂကိုကျင့်ကြသည်။ သူတို့သည် ‘တိမ်မြုပ်နေသော လူနှင့် လူလုပ် ဖြစ်သော ခံစားချက်ဝေဒနာကို ထကြွလာအောင် ဖော်နေကြခြင်း-ကို အားထုတ်နေကြခြင်း’ ဖြစ်သည်။

ထကြွနေသော ခံစားချက်ဝေဒနာဆိုးသည် ‘ဒုက္ခဖြစ်သည်’-ဟု သူတို့ သတ်မှတ်ကြပြီး၊ ထကြွနေသော ခံစားချက်ဝေဒနာဆိုးကို သူ့ပုံမှန်အတိုင်း အသိဖြစ်အောင် လိုက်သိနေခြင်းသည် ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီမဂ္ဂကို ကျင့်ပွားနေခြင်းဟု သတ်မှတ်ကြသည်။ ခံစားချက်အဆိုးကိုလိုက်ရာ၌ အဆိုးက ဆိုးလွန်းလာသောအခါ ဤအဆိုးကို ခံနိုင်ရည်ရှိရန် လူ့ကိုယ်တွင်း၌ ရှိသော ဓာတ်ပြုမှုတစ်ခုက ဓာတ်ပြုပေးရသည်။ ဤဓာတ်ပြုမှု ထွက်လာသောအခါ ဆိုးဝါးသောခံစားချက်များ ရေဖြင့်အငြိမ်းခံရသောမီးပမာ တစ်ခဏချင်း ငြိမ်းသွားကြသည်။

ဤသို့ ငြိမ်းသည်မှာ ဒုက္ခနိရောဓ၊

ဤငြိမ်းသည်ကို သိသည်က အရိယာမဂ္ဂ၊

ဤသို့လည်း သိကြပြန်သည်။ အရိယသစ္စာကို လူနှင့်လူလုပ်အမှုများ၌ ဤသို့ သိကြသည်။

အားလုံးတို့၏ အရိယသစ္စာအသိများသည် လူနှင့်လူလုပ်ခံစားချက်ဆိုင်ရာများချည်း ဖြစ်ကြသည်။ ခံစားချက်အဆိုးနှင့် ခံစားချက်အဆိုးဖြစ်ကြောင်း၊ ခံစားချက်အဆိုးတို့ ငြိမ်းရာနှင့် ငြိမ်းကြောင်းတို့ ဖြစ်ကြသည် ဟုလိုသည်။ အားလုံး လူလုပ်များချည်း ဖြစ်သည်။

ယနေ့ သိကြသူတို့၏ အရိယသစ္စာအသိနှင့် မြတ်စွာဘုရားညွှန်ပြသော အရိယသစ္စာအသိသည် မိုးနှင့်မြေအလား အခြားနားကြီး ခြားနားကြသည်။ မြတ်စွာဘုရားနှင့် မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်ဆိုသူများအကြား အဘယ်ကြောင့် အရိယသစ္စာအသိများ ကွဲပြားနေရသနည်း?

မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်ဆိုသူများသည် မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်အဖြစ် မမှိတ်မသုန် ခံယူကြသော်လည်း မြတ်စွာဘုရား၏ အရိယသစ္စာညွှန်ပြချက်နှင့် မဆက်မီအောင် အရိယသစ္စာအသိမရှိသူ၏ ညွှန်ပြချက်ကို ဆရာတင်၍ အရိယသစ္စာအသိကို လေ့လာမိကြပြီး၊ အရိယသစ္စာအသိ မဟုတ်ရာ၌ ဦးကျိုးနေကြသည်။

ဤအဖြစ်သည်လည်း အမှားကြာ၍အမှန်ဖြစ် အဖြစ် အရောက်ခံနေရပြီဖြစ်၍ ပြင်မရသောအမှား ဖြစ်နေခြင်း ဖြစ်သည်။

နောက်တစ်ခုမှာလည်း မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်အရာ၌ အခိုင်အမာ ရရှိနေကြသူတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်အဖြစ်မှ ဘယ်သို့မျှ လွှဲဖယ်မသွားနိုင်တော့အောင် မြဲမြံခိုင်ကျည်နေသည်-ဟု ဆိုရသော်လည်း အရိယသစ္စာ ညွှန်ပြသူက အရိယသစ္စာသည် ဘယ်ကလာ၊မလာ၊ ဘယ်ကိုသွား၊မသွား၊ သည်မှာ ဖြစ်၊မဖြစ်နှင့် လားလားမျှမဆိုင်၍ ဤအရာကို မဟောပြောပါ-ဆိုသူ သူတို့ဆရာကို လေးအသင်္ချေနှင့်ကမ္ဘာတစ်သိန်း ပါရမီဖြည့်ခဲ့ရသူ ဖြစ်သည်။ ဘယ်ကိုမျှ မသွားတော့သူ ဖြစ်သည်-ဟု သဿတရော ဥစ္ဆေဒပါ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ သမုဒယတရားနှင့် နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတရား ပွားများ နေကြသူများ ဖြစ်ကြသည်။

အရိယသစ္စာပြောသူ၌ အမြင်မှားခြင်းသည် ပြောချက်၌အမှန်မရနိုင်ကြောင်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဤပုဂ္ဂိုလ်များ သည် အရိယသစ္စာအသိတရား လားလားမျှမရှိသူများ ဖြစ်ကြသည်။

ဤသူများက အရိယသစ္စာတရား အပါအဝင်ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်-ဆိုသည်ကို ပြောဆို ဆွေးနွေးကြသည်မှာ မတန် မရာကို ပြောဆိုဆွေးနွေးကြခြင်းဖြစ်၍၊ ဝမ်းတွင်းပါမျက်ကန်းတို့ ဖြူနီပြာဝါ အရောင်များ ဆွေးနွေးကြသံအလား အမှား အပြည့်ရှိမည် ဧကန်ဖြစ်သည်။

ဗဟုသုတသန်သူက အမှန်နေရာရဖွယ် ရှိသော်လည်း ဤအမှန်သည် ဝမ်းတွင်းကန်းပြောသော အရောင်ကဲ့သို့ သူမမြင်ဘူးသည်ကို ပြောခြင်းမျှဖြစ်၍ အနှစ်သာရမဲ့ရမည် ဖြစ်သည်။ ပြောသူ၊ နာသူနှင့် အခြားသူတို့၌ သူတို့တင်ပြ ဆွေးနွေးချက် နိဗ္ဗာန် ကြားရခြင်းဖြင့် ဘယ်အကျိုးတရား တစ်စမျှ ရှိကြလိမ့်မည် မဟုတ်ကြသည်သာမက မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသမုဒယ များ အတိုးပွားခံရဖို့ ရှိကြသည်။

မြတ်စွာဘုရားနှင့် မြတ်စွာဘုရားတပည့်များ၏ ဘာသိတဓမ္မ ပါဠိများသည် အရိယသစ္စာကို လူနှင့်လူလုပ်အမှုတို့ လားလားမျှ မဟုတ်သောကြောင့် ဘယ်ကလာ၊မလာ၊ ဘယ်ကိုသွား၊မသွား၊ သည်မှာ ရှိ၊မရှိ ပြဿနာကို လက်ရှောင်ခြင်း ဖြင့်လည်း အထင်အရှား ပြသနေကြသည်။

ထို့ပြင်အရိယသစ္စာများသည် အကြောင်းကိုစွဲ၍ဖြစ်သောအကျိုးနှင့် ယင်းတို့၏ဖြစ်ကြောင်းများအပြင် ယင်းတို့၏ ငြိမ်းခြင်းနှင့် ငြိမ်းကြောင်းများ ဖြစ်ကြောင်း အထင်အရှား အသိပေး ပြသနေကြသည်။

ဒုက္ခအရိယသစ္စာသည် လူနှင့် လူလုပ်ပစ္စည်း မဟုတ်ကြောင်း၊ အနတ္တ ဖြစ်သည်၊ ပရ ဖြစ်သည်၊ အဃ ဖြစ် သည်၊ ရောဂဖြစ်သည်-စသည်ဖြင့် သောသောညံ ဟောပြောချက်များ ရှိသည်။ ကိုယ့်ကိုယ်-မဟုတ်၊ တခြားဖြစ်သည်၊ အနာဖြစ်သည်၊ ရောဂါဖြစ်သည်-ဟူ၍ ဆိုလိုချက် ရှိသည်။

ဒုက္ခအရိယသစ္စာသည် အနာ၊ရောဂါ ဖြစ်သည်ဆိုလျှင် အနာရောဂါကို လူတိုင်းသိကြသည်။

ဤအနာရောဂါသည် လူလော?

သို့မဟုတ် လူကလုပ်လိုက်သော လူလုပ်ပစ္စည်းလော?

ဤအမေးကို ခပ်ညံ့ညံ့လူဖြစ်လျှင် 'အင်း'-ဟူ၍ အဖြေထုတ်မည်လားပင်။ ခေါင်းကိုက်ခြင်း၊ ဗိုက်နာခြင်းများသည် အနာရောဂါ ဖြစ်သည်။ ဤအနာရောဂါများကို လူက လုပ်နိုင်မည်လော? လုပ်နိုင်လျှင် ခေါင်းကိုက်၊ဗိုက်နာများ ကိုယ်ဖြစ်ချင်တိုင်း ဖြစ်၍ ရနိုင်ရာပါသည်။ ခေါင်းကိုက်၊ဗိုက်နာကို ဖြစ်ချင်ကာမျှဖြင့် ဖြစ်အောင် လုပ်နိုင်ကြပါသလော? ခေါင်းကိုက်၊ဗိုက်နာဖြစ်ရန် အကြောင်းမရှိလျှင် ဖြစ်၍ရမည် မဟုတ်ကြ။

ထို့အတူ ဒုက္ခအရိယသစ္စာတရား ဖြစ်သော အရိယာတို့ အသိခံရသော 'ဒုက္ခ'-ဟူသည်လည်း အကြောင်းကိုစွဲ၍ ဖြစ်သော အဖြစ်တရား'-ဟု ဟောပြောခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ဤ၌ အစွဲခံရသော အကြောင်း၌ ဥတု-ဟူသော အကြောင်းမပါ။ အာဟာရ-ဟူသော အကြောင်းလည်း မပါ။ စိတ်-ဟူသော အကြောင်းလည်း မပါပါ။ ဤသို့မပါကြောင်း သိရန်များမှာ မြတ်စွာဘုရားသည် ဗေဒင်ကို ဟောပြောသူ မဟုတ်၊ ဗိန္ဓောဆေးဝါးကို ညွှန်ပြသူလည်း မဟုတ်။ ပယောဂငြိမ်းအောင် ငြိမ်းနည်းပြောသူလည်း မဟုတ်ဘဲ သူကိုယ်တိုင် ‘သူ-ကမ္မဝါဒီဖြစ်ကြောင်း’ ညွှန်ပြခဲ့သည်။

ဥတုအသိသည် ဗေဒင်၊ အာဟာရအသိသည် ဗိန္ဓော၊ စိတ်အသိသည် ပယောဂ၊ ဤသို့ ပညာများသိသော ပညာရှင်အသီးသီး ရှိကြသည်။

ဗုဒ္ဓအရှင်မြတ်ကား ‘ကံပညာရှင်’ဖြစ်၍ ဤ၌ အစွဲခံအကြောင်းသည် ‘ကံ’-ဆိုင်ရာ ဖြစ်ကြောင်း သိသာလှသည်။

‘ကိုယ်၊နှုတ်၊နှလုံးလွန်ကျူးမှု ကံခပ်သိမ်းသည်’ အကြောင်းမဲ့ မဖြစ်။ လူဖြစ်သူ ကိုယ်ကလုပ်၍ ဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်။ သူတပါးကလုပ်၍ ဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်။ ကိလေသာကြောင့်သာ ဖြစ်ရသည်။

‘ကိလေသာသည်’လည်း လူမှာဖြစ်သော်လည်း လူဖြစ်သူ ကိုယ်ကြောင့် ဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်။ သူများကြောင့် ဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်။ အကြောင်းမဲ့ပင် ကိလေသာများ ဖြစ်ကြသည်လည်း မဟုတ်ကြဘဲ ‘ဝိပါက်’ ဖြစ်သော ဇာတိ၊ဇရာ၊မရဏများကြောင့်သာ ကိလေသာများ ဖြစ်ကြရသည်။

ထို့ကြောင့် ကံရော၊ကိလေသာပါ လူနှင့် လူလုပ်အဖြစ် မဟုတ်ကြောင်း သိရမည် ဖြစ်သည်။

‘ဝိပါက် ဇာတိ၊ဇရာ၊မရဏလည်း’ လူမှာ ဖြစ်ကြသည်ကြောင့် လူဟူ၍ အထင်မှားဖွယ်ရှိသော်လည်း ဤဝိပါက် သည် လူမဟုတ်။ လူကြောင့်ဖြစ်သောအရာပင် မဟုတ်။ ကိုယ်ကြောင့်၊ သူကြောင့် ဘယ်သူကြောင့်မျှ ဖြစ်သောအရာ လည်း မဟုတ်။ အကြောင်းမဲ့ဖြစ်သော အရာလည်း မဟုတ်ကြ။ ‘လွန်ကျူးမှု ကိုယ်၊နှုတ်၊နှလုံး အမှုကံများကြောင့်’ ဖြစ်သော အရာများ ဖြစ်သည်။ ‘ကံ’-ကို အစွဲမရလျှင် ဤဝိပါက်များ လုံးလုံးလျားလျား ဖြစ်၍မရကြ။

ကံကလည်း ကိလေသာအကြောင်းကို အစွဲရ၍ ဖြစ်သည်။

ကိလေသာကလည်း ဝိပါက်အကြောင်းကို အစွဲရ၍ ဖြစ်သည်။

ဝိပါက်ကလည်း ကံအကြောင်းကို အစွဲရ၍ ဖြစ်သည်။

ဤ ကံ၊ဝိပါက်၊ကိလေသာ သုံးပါးတို့၏ အဖြစ်များ၌ အဖြစ်ခံရသူ လူသည် အကြောင်းစွဲ ခံရစရာအဖြစ် ပါဝင်ပါသလော?

လူကြောင့် ကိလေသာ၊ကံ၊ဝိပါက်တို့ မဖြစ်သော်လည်း ဤသုံးပါးသည် တစ်ခုကြောင့်တစ်ခုဖြစ်-ဖြစ်သော ‘စက်’-ဖြစ်နေခဲ့သည်။ ဤစက်သည် သံသာရစက် ဖြစ်သည်။ ဤစက်သည် လူ၏အခြား၌ဖြစ်သော စက် မဟုတ်ဘဲ လူ၌ဖြစ်ပွားသောစက် ဖြစ်သည်။ လူ၌ ဤစက်ဖြစ်ပွား၍ ဤစက်၏ အမွေအနှောက် ခံရသောအခါ လူဖြစ်ရှုံး၍ လူလုံးမလှ ဖြစ်ရသည်။

ထို့ကြောင့်

ဤစက်သည်-

လူမဟုတ်၊ အတ္တမဟုတ်၊ အနတ္တ ဖြစ်သည်။ ပရ ဖြစ်သည်။

ဤစက်သည်-လူမဟုတ်၊ အတ္တ မဟုတ်၊ အဃ ဖြစ်သည်။ ရောဂ ဖြစ်သည်ဟု အပြောခံရခြင်းဖြစ်သည်။ ဤလူ၏ အနှောင့်အယှက် ဖြစ်သည်။ ဤစက် မွေနှောက်မှုအတိုင်း လူက လိုက်ဖြစ်နေရသည်။

ဤစက်က လူကို စီးသွားသောအခါ လူက ကိုယ်ကိုယ်ကို ကိုယ်မပိုင်တော့ဘဲ ဖြစ်ရသည်။ ဘီလူးသရဲ အပူးခံရ၊ အစီးခံရသည်- ဆိုသူအလား ဖြစ်သည်။ သို့မဟုတ် ရူးသွပ်သူအလား မခြားအောင် ဖြစ်သည်။ အရူးသည် သူလုပ်ချင်ရာရာကို သူလုပ်သည် ဆိုရသော်လည်း၊ အရူးခံရသူ လူက လုပ်ချင်ရာရာကို လုပ်နိုင်သည် မဟုတ်ဘဲ၊ အရူးရောဂါက လုပ်ချင်ရာရာ လုပ်ခြင်းမျှ ဖြစ်သည်။ ဘီလူးသရဲ အပူးအစီးခံရသူ ဆိုသူနှင့် ရူးသူများသည် ဦးနှောက်ပျက်သူတို့၏ အမည်များ ဖြစ်ကြသည်။

ဦးနှောက်ပျက်သည် ဆိုရာ၌လည်း နှစ်မျိုးရှိသည်။ ဦးနှောက်သား ရုပ်ပစ္စည်းပျက်ခြင်းနှင့် ဦးနှောက်၌ သွင်းထားသောအစီအစဉ်များ ပျက်ခြင်း (Disorder)ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ (ကွန်ပျူတာ၌ ဟာဒ်ဝဲနှင့် ဆော့ဖ်ဝဲအလား ဖြစ်သည်)။ ဤ၌ ဦးနှောက်ပျက်သည် ဟူသည်မှာ ‘သွင်းထားသော အစီအစဉ်များပျက်ခြင်း’သာ ဖြစ်သည်။

ဘီလူးပူး၊ သရဲပူး၊ အရူးသည် ဦးနှောက်၌ ဖြစ်ပွားသော ရောဂါ ဖြစ်သကဲ့သို့ သံသာရစက် အဝင်ခံရခြင်း သည်လည်း ဦးနှောက်၌ဖြစ်ပွားသော ရောဂါတစ်မျိုးမျှ ဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုရောဂါကို ကုပေးသူ ဖြစ်သောကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက-

‘တိကိစ္ဆကောတိ ဘိက္ခဝေ တထာဂတဿေတံ အဓိဝစနံ’-ဟု ဟောခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ရဟန်းတို့- ဆေးဆရာဟူသော ဤအမည်သည် ငါဘုရား၏အမည် ဖြစ်သည်-ဟူ၍ပင်။

မြတ်စွာဘုရားနှင့် အရိယာဖြစ်ကြသူ သာဝကကြီးများ၏ ဘာသိတဓမ္မ ပါဠိများ၌-

“ဒုက္ခအရိယသစ္စာသည် ကံနှင့် ကံကြောင့်ဖြစ်သော အရာများသာ ဖြစ်ကြသည်။

ဒုက္ခသမုဒယအရိယသစ္စာသည် ကံ၏အကြောင်းဖြစ်သော ကိလေသာများသာ ဖြစ်ကြသည်”။

ဒုက္ခနိရောဓအရိယသစ္စာသည် ကံနှင့် ကံ၏အကျိုးရော၊ အကြောင်းပါ လည်ပတ်ဖြစ်ပွားမှု သံသရာစက်များ မလည်မပတ် ပြတ်လပ်ရပ်စဲခြင်း ဖြစ်သည်။

ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီမဂ္ဂအရိယသစ္စာသည် သံသရာလည်ပတ်မှု ဝဋ်တရားသုံးပါးအနက် သံသာရကမ္မဝဋ်လွှတ်ရာ ရပ်တည်ချက် သီလက္ခန္ဓမဂ္ဂင်္ဂများ ပွားများခြင်း၊ သံသာရကိလေသဝဋ်အဖြစ်မှ လွတ်အောင် သမာဓိက္ခန္ဓမဂ္ဂင်္ဂများ ပွားများခြင်း၊ သံသရာဝိပါကဝဋ်များ၌ ခွဲခြမ်းစိတ် ဖြာသိရာ ပညာက္ခန္ဓမဂ္ဂင်္ဂများကို ဖြစ်ပွားစေခြင်းများ၏ အမည်များ ဖြစ်သည်။”

အရိယသစ္စာများ၏ အရိယသစ္စာအသိ ဖြစ်သော အရိယသစ္စဉာဏ်များကို ဤသို့ ရေးသားပြချက် ဖတ်ရသော် လည်း ယနေ့ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ နားလည်ကြမည် မဟုတ်ကြ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ယနေ့ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များသည် ‘ကမ္မဝါဒီ’ မြတ်စွာဘုရား၏တပည့် အမည်ခံထားသူများပီပီ ကံကိုယုံကြည်ကြသည် ဆိုသော်လည်း ကံ-ကို သိကြ သည် မဟုတ်ကြ၍ ဖြစ်သည်။

ကိုယ်ဖြစ်ချင်တိုင်းဖြစ်လျှင် ကံကောင်း၊ မဖြစ်လျှင် ကံဆိုး-ဟူ၍ ကံကို သိကြသူများ မဟုတ်ပါလော?

ဤသို့ ကံကိုသာ မသိကြသည် မဟုတ်၊ ကံ၏အကြောင်းပြောပါ ဆိုလျှင် ကံက အကြောင်းပဲ-ဟူ၍ ပြောကြ ဖွယ်ပင် ရှိသည်။ ကံအကြောင်းကို တစိုးတစိမ့် သူတို့ မသိကြ။ ကံအကြောင်းသာ မသိကြကာမျှလည်း မကပေ။ ကံ၏အကျိုးဆိုလျှင်လည်း လုံးလုံးလျားလျား မမြင်ကြသူများ ဖြစ်သည်။

‘ကာမ,ရူပ,အရူပ၊ ကုသိုလ်,အကုသိုလ်ကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် ဤကံပြုသူ မသေမီ တစ်သက်တာ အတွင်း၌ လုံးဝပင် အကျိုးပေး၍ မရ’-ဟူ၍ စာနှင့်ပေနှင့် အတိအကျ အခိုင်အမာ ဆိုကြသည်။ ‘ပဋိသန္ဓိ ဘဝဂ်္ဇူ တထာ စဝန မာနသံ ဧကမေဝ တထေဝေက ဝိသယဉ္ဇေက ဇာတိယံ’-ဟူ၍ပင် ‘ကံပြုသူ၌ ဖြစ်ပွားသမျှ အကျိုးဖလ ဗလဝသည် ကံပြုသူ မမွေးမီကပြုခဲ့သော ကံကျိုးများချည်း ဖြစ်သည်’-ဟူ၍ယူသော အယူမလွဲကြောင်း အကိုးစကား ဖြစ်သည်။

ဤစကားသည် ယနေ့ဗုဒ္ဓဘာသာများ ကံကျိုးအမြင်မဲ့မှုကို အဖော်ပြနိုင်ဆုံးစကားပိုဒ် ဖြစ်သည်။ ယင်းကို ဖော်ပြနိုင်သော အရပ်သုံးစကားလည်း အများအပြားပင် ရှိကြသည်။

‘သူ့အသက်သတ်လျင် ကိုယ့်မှာအသက်တိုသည်၊ သူ့ဥစ္စာခိုးလျင် ကိုယ့်မှာဥစ္စာရှားပါးသည်’-အစရှိသည်များ ဖြစ်သည်။ သတ်ခြင်း,ခိုးခြင်းများသည် ကံများဖြစ်ကြ၍ အသက်တိုခြင်း၊ ဥစ္စာရှားခြင်းသည် အကျိုးများ ဖြစ်ကြသည် ဟူသတတ်။ ဤအကျိုးပြစကားများသည် အကျိုးများဖြစ်သည် ဆိုသော်မှ အကျိုးရင်းများ မဟုတ်ကြဘဲ အငွေ့အသက် အကျိုးဆက်အကျိုးများမျှ ဖြစ်ကြဖို့ရှိသော အကျိုးမျိုး ဖြစ်သည်။

ဤကံများ၏ အကျိုးရင်းဖြစ်သောအကျိုးများမှာ ‘လူသတ်သမားဖြစ်ခြင်း၊ သူခိုးဖြစ်ခြင်း’-များသာ ဖြစ်သည်။

လူသတ်သမားသည် လူသတ်ခြင်းကံ မဟုတ်သောအရာ ဖြစ်သည်။ သူခိုးလည်း ထို့အတူ ခိုးခြင်းကံ မဟုတ် တော့သောအရာ ဖြစ်သည်။ လူသတ်သမားနှင့်သူခိုးသည် လူသတ်ခြင်း၊ ခိုးခြင်းဟူသော အမှုကံပြုခြင်း အလျဉ်းမရှိဘဲ ဖြစ်နိုင်သောအရာ မဟုတ်ကြ။ ဤအမှုကံများကြောင့်သာ ဖြစ်ရသောအရာဖြစ်၍ လူသတ်သမားအဖြစ်၊ သူခိုးအဖြစ် သည် သတ်မှု,ခိုးမှုကံများ၏ အကျိုးများ ဖြစ်ကြသည်။

သတ်မှု၊ ခိုးမှုကံများ၏ အကျိုးကလည်း ဤမျှသာလော၊ ပြောဖွယ်ရှိသည်။

ဤမျှသောအကျိုး အဖြစ်သည် နည်းပါးသည်ထင်သလော? -ဟု ပြောရမည်။

‘ဤမျှကလေးများ’-ဟု ဆိုမည်လော?

ဤအကျိုးသည် အလွန်ကြီးမားလှသည်။ မည်မျှ ကြီးမားသနည်းဆိုလျှင် မိမိဘဝကောင်းစားရေးအတွက် လုပ် လိုက်သော သတ်မှု,ခိုးမှုကြောင့် မိမိဘဝကောင်းစားမှုများ မဖြစ်ရုံမျှမက မိမိဘဝ အပျောက်ပျက်ပင်ခံရသည်-ဆိုလျှင် ဆိုးဝါးမှုကမ်းကုန်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဒုက္ခအကြီးအကျယ်ရောက်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ဤမျှ သတ်မှု,ခိုးမှုကံ၏ အကျိုးသည် ကမ်းကုန်အောင် ကြီးမားသည်ဟု ပြောရမည်။

ခိုးခြင်းသည် ရိုးသားသောဘဝ အပျောက်ခံရပြီး သူခိုးအဖြစ် အရောက်ခံရခြင်းကိုချက်ခြင်းလက်ငင်း ဖြစ်စေသည်။ သူခိုးအဖြစ် ခံရခြင်းသည် လူအများ၏ သတ်မှတ်ခံရ၍ သူခိုးဖြစ်ခြင်း မဟုတ်ဘဲ၊ လူအများထဲမှ တစ်ယောက်မျှ မသိချင်နေပါစေ၊ မိမိသည်ပင် မိမိခိုးသည်ကို အမှုမဲ့ အမှတ်မဲ့ဖြင့် မေ့လျော့ချင် မေ့လျော့နေပါစေ၊ ဘယ်သူမသိ-သိ၊ ကိုယ်တိုင် မသိခြင်းပင် ဖြစ်ချင်ဖြစ် ‘သူခိုးအဖြစ်မှာကား ဖြစ်မည်သာ’ ဖြစ်သည်။

ရိုးသားသူအဖြစ်မှ သူခိုးဖြစ်သည်ဆိုသောအခါ ဤသူနှစ်ဦး အဘယ်သို့ ထူးကြသနည်း?

ဤသူနှစ်ဦးတို့သည် ဂုဏ်ရည်ခြားသလောက် အလုပ်လည်း ခြားကြလေသည်။ လူရိုးသည် ခိုးချင်စိတ်မပေါက်၊ သူခိုးကား ခိုးချင်စိတ်ပေါက်မည်။ ခိုးချင်စိတ်မပေါက်သူက မခိုး၊ ပေါက်သူက ခိုးပေမည်။

ထို့ကြောင့် သူခိုးဖြစ်သည် ဆိုသည်မှာ သူများက ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်ဖြစ်စေ သိ၍ အခေါ်ခံရသောအမည် မဟုတ်။ ခိုးသူ၌ သူခိုးညာဉ်၊ သူခိုးဇာတိက ရသွား၊ ရှိသွား၊ တည်မှီအသွားခံရသူ ဖြစ်သောကြောင့် နောင်အခါ ခိုးမည့်သူဖြစ်၍ သူခိုးဖြစ်သည်ဆိုခြင်း ဖြစ်သည်။

ယနေ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များသည် ဝိပါက်ကို မြင်သောမျက်စိ(ဒိဗ္ဗစက္ခု) အလျဉ်းမရှိကြသူများ ဖြစ်ကြသည်။ ကမ္မဝါဒီ ဘုရားသျှင်တပည့်ဟူသော အမည်ခံကြသည်။ ကံလည်းမသိ၊ ကံအကြောင်းကိုလည်း မသိ၊ ကံအကျိုးကိုလည်း မသိ ဖြစ်လျှင် ဤသူများသည် သံသရာဝဋ်မှကျွတ်လွတ်ဖို့ ဆန္ဒပြုဆုမွန်တောင်းနေကြသော်လည်း အဘယ်ကိုမြင်၍ တောင်းကြသနည်း? နောင်ဘဝ မဖြစ်ရရာဆီ မျှော်ရည်တောင်းကြသည် ဖြေမည်လား?

ဤသို့ဖြေလျှင် ဘဝပြတ်မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတွင်း နင်းမှာ-ဟူ၍ တားရမည်။

ယနေ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များသည် ဝဋ်သုံးပါးတရား၏ ဝဋ်တစ်ခုမျှကိုသာ မသိကြသည် မဟုတ်ဘဲ ဤဝဋ်များသည် လူလုပ်အဖြစ်နှင့် လူလုပ်အဖြစ် မဟုတ်ကြသည်ကိုလည်း မြင်တတ်သောမျက်စိ လုံးလုံး မပေါက်သူများ ဖြစ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် သံသရာသည် လူမှတခြားတပါးဖြစ်ကြောင်း အသိမဖြစ်နိုင်ကြသူများ ဖြစ်ကြသည်။

သံသရာသည် အနာရောဂါအလား ဖြစ်သည်။ အနာရောဂါသည် လူမဟုတ်သော်လည်း လူ၌ မှီတည်ဖြစ်သောကြောင့် အနာရောဂါ၏ မှီတည်ရာလူကို အနာရောဂါက နှိပ်စက်ဖျက်ဆီးသည်ကို မှီတည်ခံရသူ လူက ခံကြရသည်။ ထို့ကြောင့် အနာရောဂါကို ပယ်ဖျောက်ပေးတတ်သော ဆရာကို ရှာကြရသည်။ ဆရာသည် လူမဟုတ်သော အနာရောဂါကို လူမှခွါချပထုတ်ပေးရသည်။ အနာရောဂါကင်းမှ လူများ ချမ်းသာကြသည်။

ဤအတူပင် သံသရာသည် လူမဟုတ်သော်လည်း လူကိုမှီတည်၍ အမှီခံလူကို နှိပ်စက်သည်။ ဤဒဏ်မှလွတ်ရန် သံသရာမှလွတ်စေသော ဘုရားကို ဆည်းကပ်ရသည်။ ဘုရားသည် လူမဟုတ်သောသံသရာကို လူမှ ရှင်းလင်းကင်းပျောက်အောင် မဂ္ဂေါသဓပေးရာ လူကသုံးသောကြောင့် သံသရာများ လူမှပျောက်၍ ချမ်းသာရာရောက်ရသည်။

ယနေ့ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များသည် ရှေးရှေးအခါက ဆေးဝါးအတတ်ပညာများ မထွန်းကားကြ၍ နူနာ၊ ကုတ်ဟီးနာများကို ဝဋ်နာကံနာဟု မှတ်ယူကြပြီး ဤအနာရှင်များသည် ရှေးရှေးဘဝက ကံမကောင်းခဲ့ကြသူများ ဖြစ်၍ ဤအနာများ မပျောက်နိုင်ကြဘဲ ဤအနာသည်ပင် လူ၊ ဤလူသည်ပင် အနာ၊ ဤနှစ်ဖြာကို မကွဲမပြား တသားတည်းယူကြသကဲ့သို့ သံသရာနှင့်လူ၊ လူနှင့်သံသရာ နှစ်ဖြာမပြား တသားတည်းယူကြသူများ ဖြစ်သည်။

ယနေ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့၏ လောကအမြင်သည် အမှန်နှင့်လွတ်ကင်းလျက် မသန့်မစင် မိစ္ဆာဝင်လျက် ရှိသည်။ ဤမိစ္ဆာလောကအမြင်ဖြင့် လောကချုပ်ရာ ဒုက္ခနိရောဓအရိယသစ္စာ ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို မြင်ခွင့်မရှိပါ။ မရှိသော်လည်း ကိုယ်မြင်ချင်မြင်မှာပဲ ဆိုလျှင်လည်း မြင်သည်မှာ နိဗ္ဗာန်မဟုတ်ရာမြင်ခြင်းသာ ဖြစ်ရလိမ့်မည်။

ဤသို့မဖြစ်ရန် မိစ္ဆာအမြင်သန့်စင်သော နောက်က လာ၊မလာ၊ နောင်ကိုသွား၊မသွား၊ သည်မှာဖြစ်၊မဖြစ်၊ အားလုံးကိုပစ်ပြီး ‘ကံသံသရာ’ကို ကိုယ်တိုင်မြင်ပြီး၊ သံသရာကျွတ်လွတ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်နိုင်အောင် ကြိုးစားနိုင်ကြပါစေလိုလည်း ညွှန်းရပါမည်။

ဤစာတမ်းသည် နိဗ္ဗာန်ကိုသိသူနှင့် တွေ့ချင်မြင်ချင် ဆွေးနွေးချင်လှသည်-ဟု တမ်းတနေကြသူတို့အတွက် ဖြစ်သည်။ သိသူသည် တ,သူရှိလျက် မပြ-ဆိုလျင် တ,သူ၌ တာဝန်မရှိဘဲ သိသူ၌ တာဝန်ရှိလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် ဤစာတမ်းကို ပြုလိုက်ရသည်။

ဤစာတမ်း၌ နားမချို့စရာစကားများ ပါမည်ဆိုလျှင် ခွင့်လွှတ်နိုင်စေချင်သည်။ ဤအဖြစ်အတွက် ဤထက် သက်သာနားချို့စရာဖြစ်အောင် ရေးစရာမရှိထင်ပြီး မမြင်၍ ရေးလိုက်ခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ ဘယ်သူ့အားမျှ နာစေလို၍ အော်ဟစ်ဆဲဆိုနေသည် မဟုတ်ကြောင်း နားလည်ပေးစေလိုသည်။

ဤမျှဖြင့် 'နိဗ္ဗာန်နှင့်ယနေ့ဗုဒ္ဓဘာသာ'-ကို နိဂုံးချုပ်လိုက်ပါသည်။

ဉာဏ

ဓမ္မဝိဟာရီ

[တဆင့်/ဦးဉာဏိန္ဒာလင်္ကာရ၊ စည်ပင်ဂိုဏ်းအုပ်ကျောင်းဆရာတော်၊

တောင်ငူမြို့]

နေရာ၊ ရန်ကုန်မြို့

နေ့စွဲ၊ ၁၃၆၅ခုနှစ် ဝါဆိုလဆုတ် ၇ ရက်(၂၀-၇-၂၀၀၃)